

NASJONALBIBLIOTEKET

ÅRSRAPPORT

2016

**Det er ikke nok å
forvalte nasjonens
hukommelse, vi
må også sikre at
den brukes.**

FRA LEDERS BERETNING

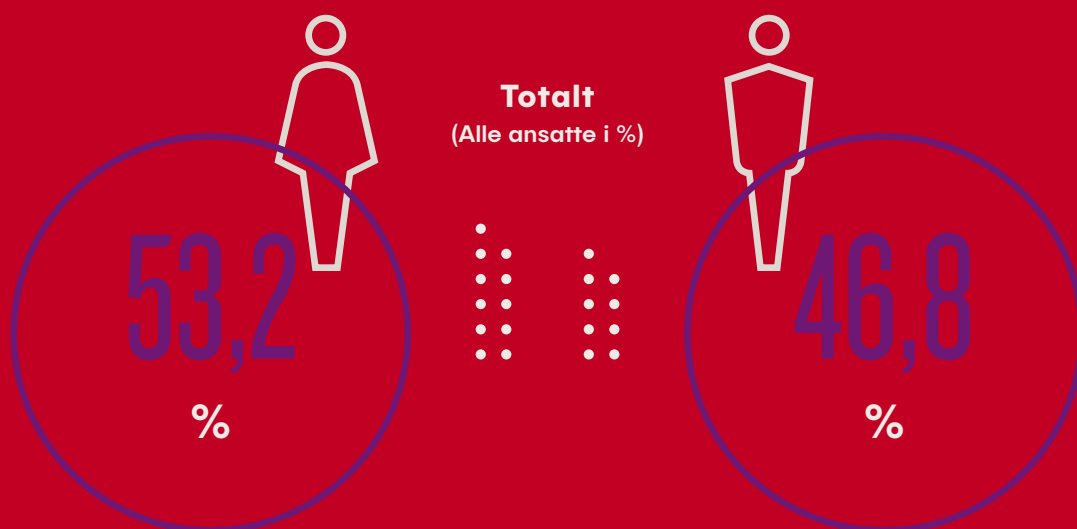

NASJONALBIBLIOTEKET

ÅRSRAPPORT
2016

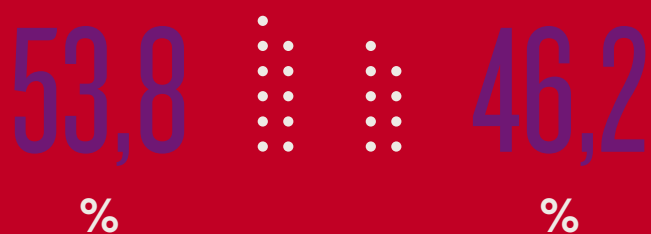
Likestilling 2016 – Kjønnnsfordeling

Lederstillinger

Øvrige stillinger

Nøkkeltall fra årsregnskapet

	2014	2015	2016
Årsverk	399,4	400	392*
Tildeling post 01–99**	521,8	514,4	541
Utnyttingsgrad post 01–29	97,65 %	97,46 %	95,03 %
Lønnsdel	48,70 %	51,38 %	50,4 %
Lønnsutgifter per årsverk	545 497	571 514	659,300***
Tildeling utviklingsmidler	27,6	26	44,5
Tildeling post 78	5		
Tildeling post 80	52,6	57,8	58,9

* Tabellen viser nedgangen i antall årsverk for fast ansatte. Inkluderer vi midlertidige, blir reduksjonen fra 31.12.2014 til 31.12.2016 30 årsverk.

** Tallene er eksklusive overføringer fra året før og inntekter (Note A)

*** Regnskapet for 2016 inkluderer beregnet pensjonskostnad.

Innhold

Del I	Leders beretning	5
Del II	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	9
Del III	Årets aktiviteter og resultater	13
Del IV	Styring og kontroll i virksomheten	25
Del V	Vurdering av framtidsutsikter	31
Del VI	Årsregnskap	35

DEL I

LEDERS BERETNING

KUNNSKAPENS TID?

Vi får stadig tilgang til mer kunnskap. En del av grunnen er at all verdens forskning og erfaring frambringer ny viten, men vel så viktig er at digitalisering, internett og sosiale medier gjør tilgangen til og spredningen av kunnskapen stadig enklere. Fra PC-en vår hjemme kan vi søke opp kunnskap, forskning og kultur i mengder som ingen professor kunne drømme om for femti år siden.

Vi kunne levd i kunnskapens tidsalder, om tilgang til kunnskap var alt. Men slik er det ikke. I stedet lever vi en tid hvor «fake news» og «alternative fakta» ikke bare er en del av en alltid pågående amerikansk presidentvalgkamp, men også en del av hverdagen i det offentlige

rom. Tilgangen til kunnskap betyr ikke nødvendigvis at folk søker den, det betyr heller ikke at kunnskapen folk finner er kvalitetssikra eller rett.

Nasjonalbiblioteket i Norge har vært en digital institusjon i over et tiår. Vi satte oss som mål å digitalisere hele samlingen vår for å gjøre den norske, nasjonale hukommelsen relevant og tilgjengelig i en digital æra. I denne målsetningen har vi ved utgangen av 2016 kommet lenger enn noe annet sammenlignbart nasjonalbibliotek i verden. Materialet i samlingen, som nå utgjør over tre millioner digitaliserte objekter, representerer motsatsen til fake news og alternative fakta. Det er uomtvistelige kilder og levninger; avissidene og artiklene fra samtiden da krigen brøt ut eller Alexander Kielland-plattformen sank. Det er verkene til alle norske forfattere, forskere og skribenter. Det er bilder som dokumenterer det fysiske

Norge gjennom 150 år, og det er musikk, film og kringkasting i tillegg til private arkiver, brev, kart og mye annet.

Nasjonalbiblioteket har satt oss som mål å utvikle oss som folkeopplysnings- og dannelsesinstitusjon. Det er ikke nok å forvalte nasjonens hukommelse, vi må også sikre at den brukes. Nettopp i en tid hvor skillet mellom fakta og fiksjon – mellom kilder og påfunn, og mellom den enorme kunnskapen vi har tilgang til på nettet og det lille vi bruker – er så stor, må vi sørge for at flest mulig kjenner og bruker samlingen vår. De siste to-tre årene har vi hevet ambisjonsnivået vårt, både som forsknings- og formidlingsinstitusjon, og i arbeidet vårt med folkebibliotekene. I 2016 begynte vi å se resultatene.

Besøket på Solli plass til utstillinger og arrangement er mer enn doblet fra 2014 til 2016. Bruken av nettsidene våre øker jevnt og trutt, med 17 prosent i 2016. Vi er på langt nær fornøyde med dette, og har i 2016 gjennomført store prosesser for å kunne lansere nye netttjenester i 2017, samtidig som vi bygger om deler av huset på Solli plass til et formidlingssenter.

Vi blei i 2015 forskningsinstitusjon på egen kjøp. Vi har utviklet en hel rekke forskningsprosjekter knytta til digital humaniora, samt utforskning og kunnskap om samlingen vår fra Magnus Lagabøtes landslov og fram til våre dager. I tillegg gjennomfører vi et forsøk med forsker II-stillinger for ytterligere å styrke kontakten mellom Nasjonalbiblioteket og forskningsmiljøene.

Vi arbeider stadig tettere med landets folke- og fylkesbibliotek. I 2016 er ti av tiltakene i regjeringens bibliotekstrategi gjennomført og det er satt i gang arbeid med alle tiltak som er foreslått der. Bibliotekstatistikken viser en vesentlig vekst i antall arrangement i bibliotek samt besøk på disse som følge av strategien og Nasjonalbibliotekets arbeid.

Nasjonalbiblioteket blei i riksrevisjonens rapport om digitalisering av kultursektoren holdt fram som det ene, gode eksempelet på en institusjon som har lyktes med digitalisering. Det er en anerkjennelse vi setter stor pris på, men som også forplikter. I 2016 har vi brukt mange ressurser på å legge til rette for samarbeid og deling med andre kulturinstitusjoner. Vi tar imot Nasjonalmuseets digitale samling for bevaring og har samarbeidet med Arkivverket om å tilrettelegge for felles magasinløsning i Rana.

2016 har vært et travelt år på Nasjonalbiblioteket. Vi har økt produktiviteten vår, og nådd ut til langt flere og bredere i samfunnet enn før. Vi har satt oss som mål å ta større ansvar for forskning og forvaltning av kunnskapen rundt samlingene våre, og vi tar ansvar som ressurs-senter for digitalisering i kultursektoren. Samtidig har vi økt innsatsen retta mot folkebibliotekene i tråd med bibliotekstrategien og lagt grunnlaget for bedre samarbeid og samordning i den norske biblioteksektoren. Nasjonalbiblioteket har i 2016 etter vårt syn innfridd vårt samfunnsoppdrag som institusjon og gjort en innsats for å utnytte fellesskapets midler best mulig.

Oslo, 15.03.2017

Aslak Sira Myhre

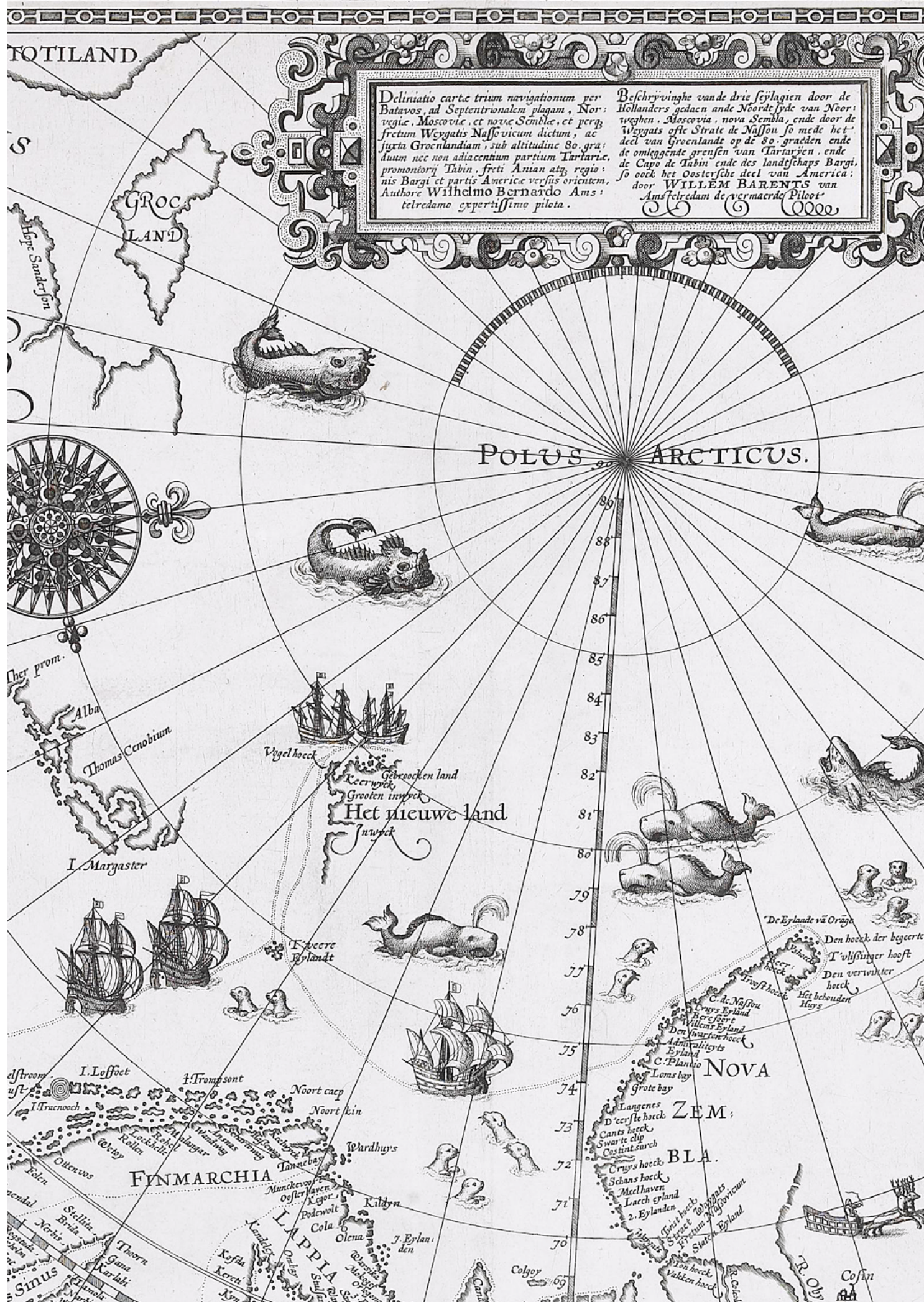
DIREKTØR

NASJONALBIBLIOTEKET

DEL II

INTRODUKSJON TIL VIRKSOMHETEN OG HOVEDTALL

N

asjonalbiblioteket er et bruttofinansiert forvaltingsorgan underlagt Kulturdepartementet.

Nasjonalbibliotekets mandat er forankret i *lov om pliktavlevering*. I kraft av mandatet er Nasjonalbiblioteket en viktig del av vår nasjonale hukommelse, ved at det samler inn, registrerer, tar vare på og formidler alt som blir publisert i Norge. I tillegg har Nasjonalbiblioteket ansvar for å utvikle en nasjonal bibliotekpolitikk, og skal gjennom dette sørge for at norske bibliotek utvikler offentlige møteplasser og debattarenaer i tråd med formålsparagrafen i bibliotekloven.

Nasjonalbiblioteket er også infrastruktur for norske bibliotek gjennom tjenester som utvikling og vedlikehold av bibliografiske standarder, nasjonalbibliografier, depotbibliotek og felles biblioteksøk. Nasjonalbiblioteket

er både infrastruktur for norsk forskning og godkjent som en selvstendig forskingsinstitusjon. En norsk språkbank-tjeneste, til bruk i forskning og næringsvirksomhet tilhører også den faglige porteføljen.

Tildelingsbrevet for 2016 setter to overordnede mål for Nasjonalbiblioteket:

1. å sikre og bevare pliktavlevert materiale og andre samlinger og arbeide aktivt for å gjøre samlingene og informasjon om disse tilgjengelige, samt bidra til utvikling av folkebiblioteksektoren.
2. å bidra til at biblioteksektoren styrkes som aktiv formidler av kunnskap og kulturarv og legge til rette for at folkebibliotekene blir aktuelle og uavhengige møteplasser og arenaer for offentlig samtale og debatt.

Nasjonalbiblioteket er lokalisert på Solli Plass i Oslo og i Mo i Rana. Det er til sammen 412 ansatte, fordelt på 392 årsverk. Tallet på ansatte er omtrent likt fordelt mellom Oslo og Rana. Nasjonalbiblioteket er inndelt i tre store fagavdelinger med 100–140 ansatte og en mindre fagavdeling, Kulturformidling og informasjon, på 12 ansatte, samt tre stabsavdelinger med 6–15 ansatte.

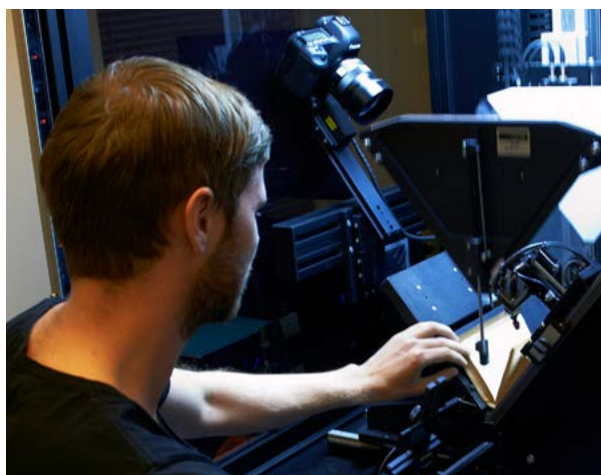
KOSTNADSREDUKSJONER OG INNSPARINGER

Nasjonalbiblioteket har i 2016 fortsatt reduksjonen i faste kostnader til drift og lønn. Lønnsutgiftene i 2016 er i hele kroner 258 millioner, inkludert alle omkostninger. Det er samme tall som i 2015, på tross av en lønnsvekst på fire prosent i perioden. Tallene gjenspeiler at det er 30 færre ansatte ved Nasjonalbiblioteket ved utgangen av 2016 sammenliknet med utgangen av 2014. Samtidig viser regnskapet over faste utgifter at kostnaden til husleie og drift (i hovedsak elektrisitet) av Nasjonalbiblioteket økte med 14 millioner fra 2015 til 2016. Samtidig økte ikke Nasjonalbibliotekets utgifter til øvrig drift med mer enn 4 millioner, noe som innebærer en reell innsparing på 10 millioner. Til sammen utgjør innsparingene i lønn og drift i 2016 20 millioner. Denne reduksjonen har vært nødvendig for å veie opp for regjeringens årlige effektivitetskutt og kostnadsvekst tilknyttet automatlager II, samt økning i volumet av Bokhylle-avtalen. Reduksjonene gjør at Nasjonalbiblioteket i 2016 for første gang på et tiår er i en situasjon hvor ressurser til digitalisering i form av utstyr og personale er redusert.

OFFENTLIG-PRIVAT SAMARBEID OG ANDRE INNTEKTER

Nasjonalbiblioteket har i 2016 søkt å motvirke effektene av redusert handlingsrom innenfor rammebevilgningen med støtte fra ulike private stiftelser, samarbeid og samhandling med andre offentlige institusjoner, forsknings-

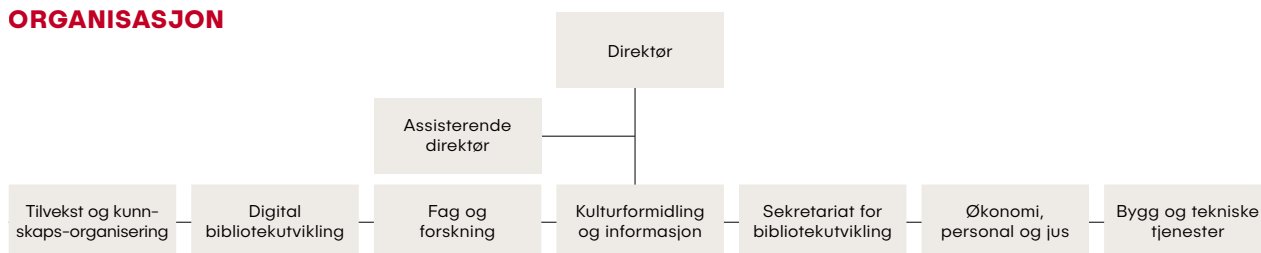
prosjekter og prosjekter finansiert via tippemidler. Denne innsatsen har blant annet gitt inntekter til permanent utstilling og formidling, og lagt grunnlaget for en rekke felles satsninger innenfor Kulturdepartementet. Men det er midler som kun kommer én gang, de krever mye administrasjon og må gjerne overføres fra et budsjettår til et annet. Nasjonalbibliotekets relative høye omsøkte overføring fra 2016 til 2017 skyldes dette, og er ikke overskudd på drift.

Digitalisering av bøker. I 2016 har Bokhylla har vokst med 16 500 nye titler.

ORGANISASJON

OPPGAVER OG ROLLER

Innsatsfaktorer og rammevilkår	Aktiviteter	Produkter og tjenester	Brukereffekter	Samfunnseffekter
• 482,1 mill kr • Lov om pliktavlevering • Bibliotekloven	• Mottak av pliktavlevert og annet materiale • Kunnskapsorganisering • Digitalisering • Bevaring • Gjøre materialet tilgjengelig • Formidling • Forskning og utvikling (FoU) • Avklaring av rettigheter • Utvikling av tjenester • Kunnskapsutvikling • Forvaltning av tilskudd	• Nettbaserte bibliotek tjenester for alle medier • Norsk digital språkbank • Nasjonal-multigrafier • Metadata og andre gjenfinningsverktøy • Depotbibliotek • Infrastruktur for forskning • Referansetjenester, rådgivning og kompetansedeling • Sikker langtidsbevaring av norsk kulturarv	• Enkel tilgang til kulturarven for alle • Forskere og andre fagfolk finner og kan bruke kunnskaps-, språk- og kulturhistorien • Tilhørighet og tilknytning til historie	• Identitet og tilhørighet • Kunnskap, interesse og bevissthet om norsk kultur-, kunnskaps- og språk • Styrke norsk offentlighet og utvikle fellesarenaer for debatt • Gi enkel tilgang for alle til norsk publiserings-historie og kulturliv

RESSURSER OG RESSURSBRUK

NØKKELTALL FRA ÅRSREGNSKAPET	2014	2015	2016
Årsverk	399,4	400	392*
Tildeling post 01–99. Tallene er eksklusive overføringer fra året før og inntekter (Note A)	521,8	514,4	541
Utnyttingsgrad post 01–29	97,65 %	97,46 %	95,03 %
Lønnsdel	48,70 %	51,38 %	50,4 %
Lønnsutgifter per årsverk	545 497	571 514	659,300**
Tildeling post 77	27,6		
Tildeling post 78	5		
Tildeling post 80	52,6	57,8	58,9

* Tabellen viser nedgangen i antall årsverk for fast ansatte. Inkluderer vi midlertidige, blir reduksjonen fra 31.12.2014 til 31.12.2016 30 årsverk.

** Regnskapet for 2016 inkluderer beregnet pensjonskostnad.

DEL III

ÅRETS AKTIVITETER OG RESULTATER

UTVIKLING AV SAMLINGEN

2016 har Nasjonalbiblioteket økt kunnskapen om den norske, publiserte historien ved aktivt å supplere samlingen, samt å katalogisere, registrere og tilgjengeliggjøre gammelt materiale. Nasjonalbiblioteket har dokumentert året 2016 og tatt vare på alt pliktavlevert materiale i egne magasin, likeledes digitalt materiale i digitalt sikringsmagasin.

Pliktavlevering av trykt materiale viser en liten nedgang fra 2015. Tallet på innhøsting av nettdomener økte fra 1850 til 2500 i 2016, men frekvensen på innhøstingen ble noe redusert. Sammenliknet med 2015 ga dette totalt sett en reduksjon i antall filer, men uten tap av informasjonsinnhold. Gjennom 2016 ble det høstet inn ca. 3,5

milliarder filer. I 2016 kom to nye radiokanaler, slik at det ved utgangen av året ble levert innhold fra 14 radiokanaler og 12 fjernsynskanaler.

Nasjonalbiblioteket har i 2016 fått en rekke arkiv og enkeltdokumenter av stor kulturhistorisk verdi i gave, både fra privatpersoner og produksjonsselskap. Enkelte supplerende kjøp ble foretatt, deriblant brev av Henrik Ibsen og Christian Skredsvig. Både privatarkivene og det pliktavleverte materialet blir gjort tilgjengelig på nettet og på lesesaler, for forskning, dokumentasjon og for det interesserte publikum.

Ved å utvikle og utvide samlingen har Nasjonalbiblioteket i 2016 tatt vare på det publiserte materialet i et tusenårsperspektiv og gjort en større del av vår felles historie tilgjengelig. Dette er blant Nasjonalbibliotekets viktigste bidrag til det norske samfunnet.

DIGITALISERING

Nasjonalbiblioteker har i tillegg til å høste inn og hente inn nytt materiale til samlingen, gjort eldre deler av samlingen tilgjengelig gjennom digitalisering, se tabell på side 21. På grunn av problemer knyttet til innføringen av nytt biblioteksystem, gikk digitaliseringen av bøker noe ned. Det ble i perioden utviklet nye og langt mer effektive metoder for registrering og digitalisering av foto, dette vil gi særlig effekt i 2017. Gjennom digitalisering av hele samlingen, gir Nasjonalbiblioteket Norges befolkning en unik tilgang til egen historie, kultur og identitet.

FORMIDLING

Gjennom 2016 har Nasjonalbibliotekets satsning fra høsten 2015 om å styrke formidlingen av den norske kulturarven overfor allmenheten blitt intensivert. Formålet er å øke interessen for og kunnskapen om den publiserte historien, og å gjøre Nasjonalbibliotekets tjenester bedre kjent blant folk flest.

Som i de foregående åtte årene har bruken av nettbiblioteket nb.no økt – i 2016 med 17 prosent. Samtidig har det gjennom hele året vært arbeidet med å utvikle nb.no som en mer brukervennlig plattform, for relansering i 2017. Bokhylla har vokst med 16 500 nye titler, og antall besøk har økt med 13 prosent. I avistjenesten, som gir tilgang til historiske avisarkiv i alle norske bibliotek, økte tallet på digitale avishefter med 279 000 eksemplar.

Antall besøkende i Henrik Ibsens gate 110 lå tilnærmet stabilt, og viste en svak nedgang på én prosent for 2016. Separate tall for publikumsbesøk til utstillinger og kulturarrangementer har i samme periode gått kraftig opp, med 39 prosent. Det er naturlig å se den svake nedgangen av totalt antall besøkende i sammenheng med den substansielle økningen i bruken av nettbiblioteket nb.no på 17 prosent.

+8%

218 000

Bøker på nb.no gjennom
Bokhylla-avtalen

+30%

779 000

Aviser tilgjengelige i alle
norske bibliotek

↑ Omvisning i utstilling for publikum på Solli plass.

Nasjonalbiblioteket har hatt høy aktivitet med arrangementer og utstillinger på Solli plass gjennom hele 2016. Resultatet for året er en vesentlig vekst i publikumstall for arrangement og utstillinger, samt større offentlig oppmerksomhet om Nasjonalbibliotekets kulturformidling. Antall utstillinger ble mer enn doblet, fra fire i 2015 til ti i 2016, med en økning i antall besøkende på 75 prosent, fra 7071 til 12 425. Utstillingene besto av alt fra større, konseptuelle hovedutstillinger, til mindre utstillinger i de åpne publikumslokalene, samt to plakautstillinger for folkebibliotekene. Markeringen av dikteren Sigbjørn Obstfelders 150-årsjubileum kom blant annet til uttrykk gjennom hovedutstillingen *Sansen for det moderne*, flere arrangement for et bredt publikum, formidling til faglige

målgrupper, samt en plakautstilling til folkebibliotekene. Utstillingen *IMAGE*, om norske forfatterportretter fra 1600-tallet og fram til vår tid, nådde også bredt ut, gjennom publikumsarrangement, fagformidling og omvisninger.

Antall publikumsarrangement og fagseminar økte fra 126 i 2015 til 148 i 2016, med en vekst i antall besøkende på 7 prosent, fra 8207 til 8796. Den mest substansielle økningen i besøkstall kom allerede i 2015, da den nye programmeringen for publikumsarrangement ble iverksatt: I 2014 var det 3672 besøkende til arrangement, i 2015 8207 – en vekst på 223 prosent. Alle former for bevart materiale brukes i denne formidlingen,

← Utstilling i anledning
150-årsjubileet til forfatteren
Sigbjørn Obstfelder.

slik den kommer til uttrykk i publikumsarrangementene: Film, musikk, språk, litteratur, brev, foto og illustrasjoner er bare noen av elementene fra kulturarven som blir belyst, diskutert og løftet fram. Foredragene i serien *Fortidens folkelesning* – der en forfatter av i dag leser et eldre forfatterskap som i sin tid var anerkjent og bredt lest, men som nå er glemt – har vært en av de største publikumssuksessene på Solli plass i 2016. De i alt tre foredragene ble også utgitt som bøker, og utgjorde Nasjonalbibliotekets portefølje av utgivelser for et allment publikum i 2016: *Ole Robert Sunde leser Johan Borgen*, *Vigdis Hjorth leser Herman Wildenvey* og *Toril Moi leser O.A. Vinje* ble også distribuert til bokhandlere over hele landet. Foredragene og utgivelsene vekket stor, offentlig debatt i riks- og lokalpresse. Gamle forfatterskap ble på nytt lest og diskutert. Slik kommer samfunnsnytt i Nasjonalbibliotekets formidlingsoppdrag til

uttrykk: Ved å aktivere vår felles hukommelse av den norske kulturarven gjennom formidling til et bredt publikum, bidrar Nasjonalbiblioteket med å legge til rette for offentlig samtale og meningsutveksling om vår fjerne og nære historie.

FORSKNING

Nasjonalbiblioteket er både en viktig del av infrastrukturen for norsk forskning og en selvstendig forskningsinstitusjon. Digitalisering av trykt materiale har i flere år vært et prioriterte område. Ingen andre land har digitalisert og tilgjengeliggjort en så stor andel av sin nasjonallitteratur som Norge. Dette gir norske forskere et konkurransefortrinn. For å aktivere forsknings- og utviklingspotensialet i store digitale samlinger, kreves nye digitale verktøy og ferdigheter. Noen forskere

↑ Vigdis Hjorth foredrar om forfatteren Herman Wildenvey i serien *Fortidens folkelesning*.

← Morten Krogvold fotograferer forfatter Dag Solstad i forbindelse med utstillingen IMAGE.

→ En samling postkortnegativer.

behersker dette, men mange trenger tilrettelegging. Endel nye prosjekter har en forskningsdesign som forutsetter radikal tverrfaglighet og mer aktiv deltagelse fra biblioteket enn vi tidligere har vært vant til.

Nasjonalbiblioteket ser den nødvendige kompetanseheving og teknologiutvikling i institusjonen som en naturlig utvikling av infrastrukturrollen. I året som har gått har Nasjonalbiblioteket aktivt formidlet samlingens forsknings- og utviklingspotensiale overfor UH-sektoren og språkteknologiske miljøer, både ved kurs, konferanser og workshops i egne lokaler, og ved deltagelse i nasjonale og internasjonale fagmiljøer og konferanser.

Nasjonalbiblioteket deltar i ni store forskningsprosjekter. Av disse har åtte støtte fra Norges forskningsråd, mens det siste er et samarbeid mellom Nasjonalbiblioteket,

Universitetet i Bergen og det private selskapet Fosse-kallen utvikling. De fleste prosjektene har utgangspunkt i Nasjonalbibliotekets samling, og flere av dem kan med en fellesbetegnelse kalles «digital humaniora». To av prosjektene er tilknyttet Forskningsrådets KULMEDIA-program, som undersøker effekten av digitalisering i kultursektoren. For prosjektet *Literary Citizens of the World*, er Nasjonalbiblioteket selv prosjekteier. Dette prosjektet er bokhistorisk innrettet og skal gi ny kunnskap om norsk bokhistorie til 500-årsjubileet for den norske boken i 2019. I tillegg har Nasjonalbiblioteket hatt 110 000 besøk på lesesal og besvart mer enn 15 000 henvendelser og referansespørsmål fra forskere og andre brukere.

I 2016 har Nasjonalbiblioteket knyttet til seg to fremstående norske forskere i bistillinger. Erling Sandmo er professor i historie ved Universitetet i Oslo, og Toril Moi

er professor i litteratur og romanske studier ved Duke University, Nord-Carolina, USA. Begge er ansatt for å forske på samlingene, styrke Nasjonalbibliotekets formidlingsarbeid og bidra til Nasjonalbibliotekets nettverk.

Nasjonalbiblioteket har i 2016 produsert fem utgaver i skriftserien NB Kilder (fire om mor Koren og en om Camilla Collett), fire bind i skriftserien *Norske Mellomalderballadar*, 24 vitenskapelige artikler, to antologier, to monografier og to doktoravhandlinger. Tilgjengeliggjøringen av 239 nye verk i publiseringstjenesten NB noter avstedkom 60 urfremføringer og 20 plateutgivelser. Slik bidrar Nasjonalbibliotekets egen forskning til å utvide kunnskapen om norsk historie på kulturfeltet.

I året som har gått har Nasjonalbibliotekets samling vært forskningsobjekt og utgangspunkt for en økende mengde enkeltforskere og forskningsprosjekter. I en tid med økende internasjonalisering av forskningen har satsingen medført at en større andel forskningsprosjekter har tatt utgangspunkt i norsk språk-, kultur- og kunnskapshistorie enn det som ellers ville vært tilfelle. Nasjonalbibliotekets kunnskap om og formidling av samlingen til enkeltforskere og forskningsprosjekter har bidratt til at kunnskapen om vår nære og fjerne historie og kultur har blitt utviklet og gjort kjent.

BIBLIOTEKUTVIKLING

Høsten 2015 la regjeringen fram Nasjonal bibliotekstrategi for perioden 2015–2018. Denne har vært utgangspunkt for Nasjonalbibliotekets arbeid med bibliotekutvikling gjennom hele 2016. Nasjonal bibliotekstrategi inneholder 23 tiltak som skal gjennomføres i strategiperioden. Det er igangsatt arbeid på alle punktene. I tråd med målsettingene for året var ti av tiltakene ferdige ved utgangen av 2016.

Folkebibliotekstatistikken for 2015 viser at det ble det lånt 16,8 millioner bøker fra norske folkebibliotek. I 2015 var det omlag 22 000 arrangement i folkebibliotekene, en økning på 18 prosent fra 2014. Tilbudet om lån av e-bøker har økt i norske folkebibliotek, og det var 393 kommuner som rapporterte om dette tilbudet for 2015. Tallet på nedlastinger av e-bøker gikk opp fra om lag 250 000 til 460 000. Aktiviteten i bibliotekene gjenspeiler Nasjonalbibliotekets arbeidet med bibliotekstrategien. I 2016 har satsingen på folkebibliotekene som debatt- og læringsarena, møteplass og formidlingsinstitusjon, samt arbeidet med å utforme en modell for utlån av e-bøker som var akseptabel for alle parter, vært prioritert.

Regjeringen har de siste årene gjennomført en satsning på bibliotekene gjennom å øke tippemidlene til bruk for landets folkebibliotek årlig. Midlene i 2016, til sammen over 53 millioner, er delt ut i tråd med bibliotekstrategiens målsettinger med vekt på felles infrastruktur for norske folkebibliotek og utvikling av bibliotekene som arena for samtale, debatt og formidling i tillegg til allmenn bibliotekutvikling.

8,6 millioner gikk til felles infrastrukturtiltak for bibliotekene. De store satsingsområdene har vært gratis metadata til alle norske bibliotek (4 millioner) og felles biblioteksøk for alle bibliotekbrukere (3 millioner). Metadata ble levert gjennom året, mens biblioteksøket ble utviklet med sikte på lansering i 2017.

24 750 000 til arenavutvikling (jfr Biblioteklovens formålsparagraf). Til sammen 242 prosjekter for tilrettelegging av bibliotekene for arrangement ble støttet med mellom 15 000 og 2 millioner kroner hver. Effekten av dette har vært en markant oppgang i antall åpne arrangement og publikummere på arrangement i norske folkebibliotek.

Eliassen, Abel Lind, (Kjæges eldste mann) 1797⁶ - 1917
f. 1796 del. 1797.

Bib. bud. 1910. 32. - Baum. 1910. 280.
Tel. Fam. bl. 1909/10 nr. 48 del. 2 - 1916/17.
502*

19 897 000 til 74 ulike nyskapende prosjekt- og utviklingstiltak i bibliotekene. Blant bibliotekene og prosjektene som har fått slik støtte, finner vi Bergen offentlige bibliotek med «Til kjernen». Det er en serie av arrangementer som samlet skaper en prosess mot et endelig mål: Å lage en utvalgt samling på hundre bøker som skal representere kjernen i BOBs virksomhet og fremheve den gode litteraturen. Og Stormen bibliotek i Bodø som på basis av erfaringene fra planprosessen rundt utforming og etablering av bibliotektilbud har utviklet en modell for ungdomsmedvirkning i praksis. Erfaringene fra alle prosjekter som få støtte gjennom utviklingsmidler, skal deles slik at de kommer hele biblioteksektoren til gode.

Nasjonalbiblioteket forvalter lov om folkebibliotek og ivaretar statlige bibliotekoppgaver etter loven. Forvaltningsansvaret knytter seg til generell lovgivning, særlig i forbindelse med kompetansekravet og dispensasjon fra dette. Det ble innvilget fem dispensasjoner fra kravet om bibliotekfaglig utdanning i biblioteklovens §5 i 2016. Nasjonalbiblioteket har også gitt råd til Kristiansand kommune om tolkning av biblioteklovens §1 om bibliotekets rolle som uavhengig arena.

2016 var det første hele året der Nasjonal bibliotekstrategi har vært styringsdokument for Nasjonalbibliotekets arbeid med bibliotekutvikling. Dette har ført til en mer målrettet innsats ovenfor bibliotekene på disse områdene. Antallet arrangement i folkebibliotek i Norge har økt jevnt i perioden, samtidig som det synes å være en målbar vekst i både kvalitet og publikum på arrangement. Utviklingen av felles infrastruktur letter bibliotekene for oppgaver og frigjør ressurser, samtidig som Nasjonalbibliotekets innsats også binder bibliotekene tettere sammen. I 2016 ble også grunnarbeidet for flere store strukturtiltak som i 2017 vil prege bibliotek-Norge lagt, særlig felles biblioteksøk, felles gratis metadata og ny modell for e-bok.

5 800 000

Besøk på nb.no

+16%

158

Antall utstillinger og
arrangement i Henrik
Ibsens gate 110

+21%

21 221

Besøk til utstillinger og
arrangement i Henrik
Ibsens gate 110

+39%

Nasjonalbiblioteket har i 2016 gjort norsk språk, kultur og historie mer tilgjengelig og mer kjent for befolkningen. Gjennom pliktavlevering, dokumentasjon, katalogisering og digitalisering gjøres kulturarven tilgjengelig for ettertiden, og gjennom forskning, formidling og utviklingen av folkebibliotekene sikres bruken av den tilgjengelige kunnskapen. Nasjonalbiblioteket har i løpet av 2016 blitt en viktigere institusjon på alle disse områdene.

UTVALGTE NØKKELTALL

UTVALGTE DIGITALE TJENESTER	2014	2015	2016	2017
Bøker på nb.no som er tilgjengelige gjennom Bokhylla-avtalen	169 000	202 000	218 000	230 000
Aviser tilgjengelige i alle norske bibliotek	456 000	597 000	779 000	900 000

UTVALGTE PRODUKSJONSTALL FRA DIGITALISERINGSPROGRAMMET	2014	2015	2016	2017
Bøker – tall i sider	8 700 000	5 400 000	6 130 000	5 000 000
Avissider	3 700 000	3 750 000	4 500 000	3 800 000
Foto	40 000	49 000	50 000	200 000
Tidsskrift – sider	500 000	1 500 000	410 000	400 000
Lyd fra truede formater – (antall enheter)	4300	5200	4500	4000
Musikkarv – notemanuskript – sider	41 000	29 000	26 000	30 000

BESØK	2014	2015	2016	2017
Besøk på nb.no (nettbiblioteket)	4 088 000	4 987 000	5 800 000*	Dobling i forhold til 2016
Totale tall for besøkende i Henrik Ibsens gate 110	176 886	166 204	164 290	**
Separate tall for besøkende til utstillinger og arrangement i Henrik Ibsens gate	9441	15 278	21 221	25 % økning fra 2016

ARRANGEMENT OG UTSTILLINGER	2014	2015	2016	2017
Arrangement i Henrik Ibsens gate 110	46	126	148	160
Utstillinger i Henrik Ibsens gate 110 og plakatudstillinger for folkebibliotek	3	4	10	10

* Høsten 2016 endret Nasjonalbiblioteket metode for å beregne statistikk for nettrafikk. Tall for besøk på nb.no er derfor de siste fire månedene av 2016 beregnet ut fra veksten i de reelle tallene i årets første åtte måneder. Dette for å gi tall som kan sammenliknes med tidligere år.

** Gitt satsning på økning av besøk til nb.no og til utstillinger og arrangement, er det ikke satt måltall for totalt antall besøkende i Henrik Ibsens gate 110.

SAMLING PER 31.12.2016

MATERIALTYPE	DIGITAL TILVEKST	DIGITAL SAMLING	ANALOG SAMLING	ENHET
Aviser	260 842	1 263 638	5 562 004	Hefte
Bilder	50 047	802 480	7 107 142	Tall
Bøker	43 982	483 871	2 927 022	Bind
Håndskrifter og notemanuskript	66 817	626 563	>16 000 000	Sider
Film	1 171	13 919	356 245	Rull/kassett
Kart	-	-	60 308	Tall
Musikk/lydopptak	4 551	47 876	243 018	Bånd, plater o.l.
Notetrykk	-	-	79 858	Tall
Plakater	1 296	14 599	126 748	Tall
Postkort	-	-	264 132	Tall
Radio	111 433	1 140 722	1 947 642	Timer
Småtrykk	-	-	2 680 306	Tall
Tidsskrift	1 770	15 769	4 704 188	Hefte
Fjernsyn	104 755	782 178	1 056 538	Timer

Denne tabellen omfatter registrert materiale, både norsk og utenlandsk. For noen materialtyper er det flere analoge eksemplarer. Totaltallet viser dermed ikke hvor mange unike titler Nasjonalbiblioteket eier.

RESULTATER OG MÅLOPPNÅELSE

Gjennomgående har Nasjonalbiblioteket hatt god mål-oppnåelse i 2016. Både målene med hensyn til besøk og effektivitetsmålene i produksjon og prosjektgjennomføring er i all hovedsak nådd.

Der Nasjonalbiblioteket har opplevd de største utfordringene har vært på områder som berøres av skifte av biblioteksystem som fant sted ved årsskiftet 2015/2016. Overgangen fra et gjennom mange år spesialtilpasset system utviklet og driftet av Bibsys til en standard skytjeneste (Alma fra ExLibris), har ført til økt ressursbruk og noe etterslep på pliktavleveringsområdet og redusert kapasitet i depotbiblioteket. Problemene i depotbiblioteket har også ført til at det nye nasjonale biblioteksøket som skulle lanseres i løpet av året, ikke kunne settes i drift som planlagt (jfr hovedmål 2 delmål III).

Ved årsskiftet 2016/2017 er det etablert en felles forståelse mellom Nasjonalbiblioteket, Bibsys og ExLibris med utbedringspunkt som vil løse de viktigste av de gjenstående problemene. Det er grunn til å tro at de viktigste problemene vil være løst i løpet av 2017.

HOVEDMÅL I

Nasjonalbiblioteket skal i 2016:

- I ha en relevant og sikret samling som er tilgjengelig for bruk.**
Er gjennomført. Se omtale i rapporten i hovedteksten til kapittel III.
- II øke bruken av samlingene gjennom aktive formidlingstiltak.**
Er gjennomført. Se omtale i rapporten i hovedteksten til kapittel III.
- III utgi publikasjoner, med utgangspunkt i samlingen, som spenner fra publikumsrelaterte publikasjoner til relevante publikasjoner til bruk i forskningsbaserte miljø.**
Er gjennomført. Se omtale i rapporten i hovedteksten til kapittel III.
- IV ha lisensmerket alt nettformidlet innhold som er falt i det fri slik at det lettere kan gjenbrukes av andre.**
Lisensmerkingen ble påbegynt i 2016 og vil bli sluttført ved lansering av nytt nb.no.
- V tilrettelegge for økt bruk av samlingene gjennom videre utvikling av API-er og mikrotjenester.**
I forbindelse med omleggingen av nb.no bygges tjenestene og visningen i det nye nettbiblioteket på API-er og mikrotjenester. De samme tilgangene vil være tilgjengelig for andre som ønsker å bygge tjenester på innholdet.
- VI revidere nettsider og innhold i digitalt bibliotek ved NB.no.**

RESULTATINDIKATORER FOR HOVEDMÅL I

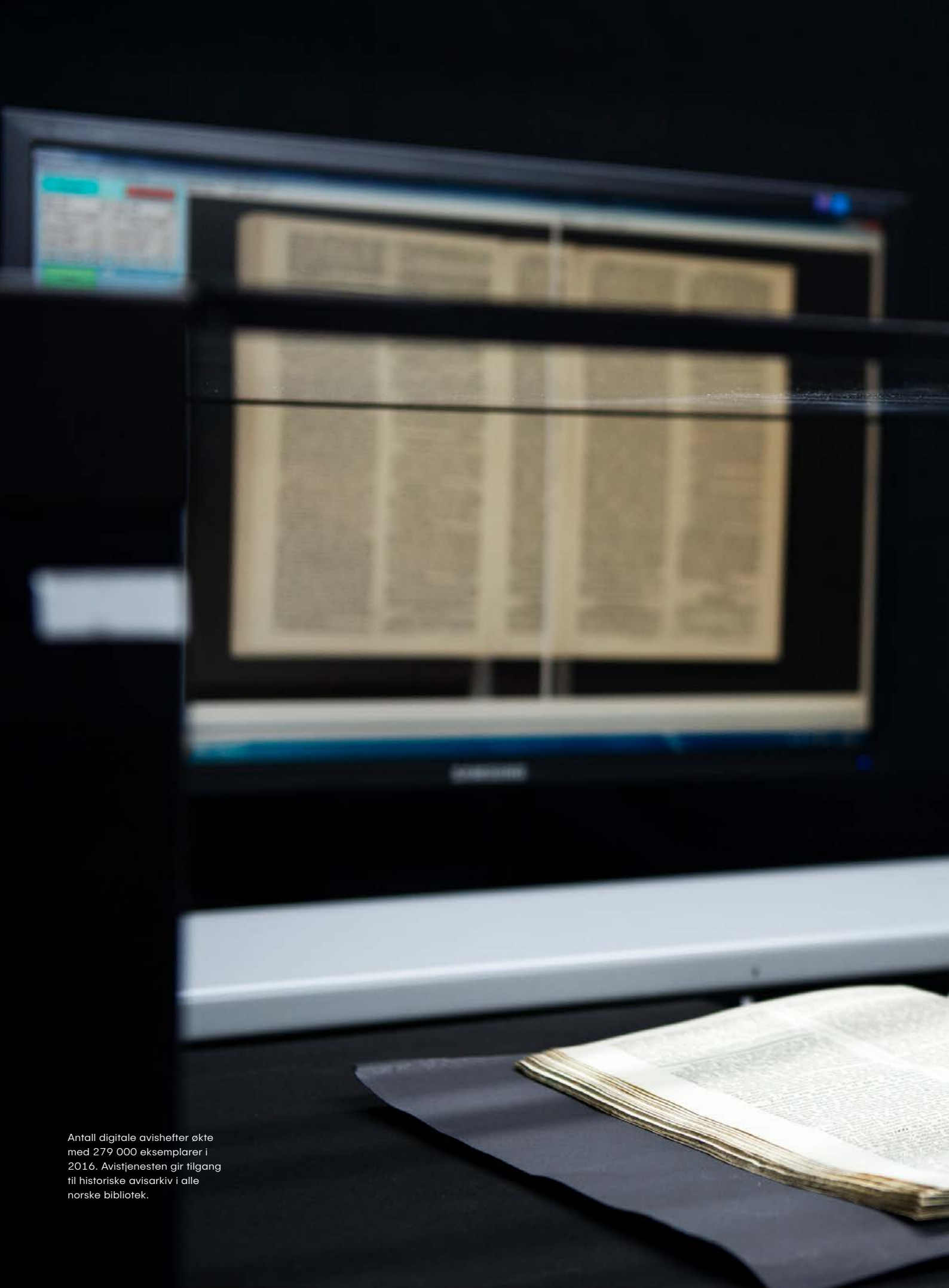
- › **95 % av det pliktavleverte materialet skal være tilgjengelig for brukerne innen seks uker etter mottak.**
Resultat for 2016: 95 %
- › **80 % av innholdet i digitalt sikringsmagasin være tilgjengelig på internett eller i Nasjonalbibliotekets lokaler innen fire uker etter digitalisering.**
Resultat for 2016: 92%
- › **Besøket til utstillinger og arrangement på Solli Plass skal være 10 % høyere i 2016 enn i 2015.**
Resultat 2016: 39 % økning

HOVEDMÅL II

- I Nasjonalbiblioteket skal i 2016 arbeide for å gjennomføre alle tiltak i bibliotekstrategien i strategiperioden.**
I 2016 skal blant annet følgende arbeid være sluttført:
- II Det skal være etablert fri tilgang til bibliografiske data i riktig kvalitet for alle bibliotek.**
Gjennomført med virkning fra 1.1.2016
- III Biblioteksøk skal utvikles til en nasjonal tjeneste med funksjonalitet for både bibliotek og låner innen årsskiftet 2016/2017.**
Tjenesten ble ferdig utviklet, men ikke satt i drift i 2016. Årsaken er forsinkelser knyttet til problemer med skifte av katalogsystem i Bibsys og rammet Nasjonalbiblioteket som del av Bibsys-konsortiet.
- IV Magasinkapasiteten i Depotbiblioteket skal økes i forbindelse med innfasing av automatlager II.**
Iverksatt.
- V Ny økonomi- og saksbehandlingsmodell for bruk av tippemidler til utviklingsaktiviteter i bibliotek skal være implementert.**
Implementert og tatt i bruk.
- VI Nye nettressurser for utlysning, oppfølging, informasjons- og kompetansedeling på bibliotekutviklingsområdet skal utvikles.**
Det nye nettstedet bibliotekutvikling.no ble åpnet i oktober.
- VII Forhandlinger og anbefaling av modell for e-bok utlån skal være gjennomført primo 2016.**
Forhandlingene er sluttførte med en anbefalt modell, og leverandørene av tjenester er i ferd med å tilrettelegge for implementering og bruk.

RESULTATINDIKATORER FOR HOVEDMÅL II

- › **95 % av det pliktavleverte materialet skal være tilgjengelig for brukerne innen seks uker etter mottak.**
Resultat 2016: 96 %
- › **Minst 10 av de 23 tiltakene i bibliotekstrategien skal være iverksatt i løpet av 2016.**
Resultat 2016: 10 er ferdige, arbeidet er påbegynt på alle 23

Antall digitale avishefter økte med 279 000 eksemplarer i 2016. Avistjenesten gir tilgang til historiske avisarkiv i alle norske bibliotek.

Beitrag
Zur Geschichte der
Stadt und
Landes.
Von
Herrn
Dr. J. H. Müller.
Erster Theil.
Leipzig, 1841.

Von
Herrn
Dr. J. H. Müller.
Erster Theil.
Leipzig, 1841.

DEL IV

STYRING OG KONTROLL I VIRKSOMHETEN

Nasjonalbiblioteket bruker mål- og resultatstyring som grunnleggende styringsprinsippet i virksomheten. Nasjonalbiblioteket viser til at samlet måloppnåelse er god.

Virksomhetens overordnede risikoanalyse er basert på innspill fra andre. Eksempler på slike kan være overordnede risikovurderinger gjennomført av PST, eller kunnskap om samfunnsrisiko (NSM). I tillegg gjennomfører virksomheten årlige interne vurderinger. Det er et overordnet mål for virksomheten at det ikke skal hefte vesentlig risiko knyttet til samfunnsoppdraget. Den største utfordringen i styringen var bredden i antall oppdrag og sikring av iverksettelse av alle oppgaver knyttet til implementering av bibliotekstrategien. Dette arbeidet har vært fulgt tett i Nasjonalbibliotekets ledergruppe gjennom hele driftsåret.

Nasjonalbiblioteket har også i 2016 arbeidet med å iverksette tiltak for informasjonssikring i samsvar med virksomhetens plan for sikring av informasjonstrygghet. Det er implementert en intern prosess hvor arbeidet med å utvikle system for internkontroll og risikostyring drives videre.

Det arbeides også med utvikling av en ny modell for handlingsplaner. Gjennom året blir handlingsplanene reviderte og risikovurderte med hensyn til måloppnåelse. Ressursbruk og effektivitet blir fulgt opp gjennom arbeidsplaner og produksjonsmål.

NÆRMERE OMTALE AV STYRING OG KONTROLL

Intern økonomiinstruks og internt disponeringsskriv
Nasjonalbiblioteket gjennomfører årlig detaljerte bud-

sjettgjennomganger på alle nivå. Føringerne gjennom de årlige rammene for tildelinger, blir implementerte i planer og budsjett. Ved inngangen til året får den enkelte leder (avdelingsdirektør) tildelt rammer og fullmakter. Dette skjer gjennom *Internt disponeringsskriv* som blir fulgt opp gjennom månedlige rapporteringer.

Innkjøp

Nasjonalbiblioteket har revidert alle interne prosedyrer for anskaffelser. Det forberedes overgang til nytt regelverk i 2017, men de interne kontrollprosedyrene opprettholdes med blant annet modell for at alle større innkjøp kvalitetssikres av jurist og controller.

Innføring av standard kontoplan, ny økonomi-modell og periodisert regnskap

Nasjonalbiblioteket implementerte SRS (ny statlig standard kontoplan) i 2013. De ventede effektene av ny statlig regnskapsstandard kan ikke realiseres før verktøyene har gjennomgått en vesentlig oppgradering, særlig med tanke på rapporter om virksomhetsstyring. Høsten 2016 ble det igangsatt flere interne prosjekter for å forberede overgangen til ny virksomhetsstyringsmodell basert på SRS. Denne blir implementert våren 2017.

Vurderingen er likevel at dagens regnskapsrapportering gir et tilstrekkelig pålitelig grunnlag for styring og beslutninger.

Samfunnstrygghet og beredskap

Nasjonalbiblioteket ble i løpet av året tatt av gradering som skjermingsverdig objekt av NSM. Dette medfører at virksomheten implementerer et sikkerhetsnivå i tråd med dette og i hht egne risikovurderinger.

HMS/ arbeidsmiljø

Nasjonalbiblioteket har en meget stabil ansattmasse. Denne er preget av lav turnover og høy gjennomsnittlig

pensjonsalder (68,7 år). Det har gjennom året vært sterkt fokus på rekruttering og bruk av midlertidige.

En bemanningsutfordring har vært at stram økonomi medfører at noen stillinger innenfor digitaliseringsprogrammet har vært ubesatt. I tillegg har Nasjonalbiblioteket implementert nytt biblioteksystem. Implementeringsproblemer har medført noe arbeidspress i deler av organisasjonen og dette har påvirket arbeidsmiljøet i deler av organisasjonen i noen grad.

Nasjonalbiblioteket har også enkelte arbeidsprosesser som kan være risikoutsatt for kjemikalier. I regi av AMU er risikoanalysen revidert og handlingsplaner/handlingskart oppdatert. Pålagt/pliktig oppfølging av risikoutsatt personell er gjennomført i regi av bedriftshelsetjenesten.

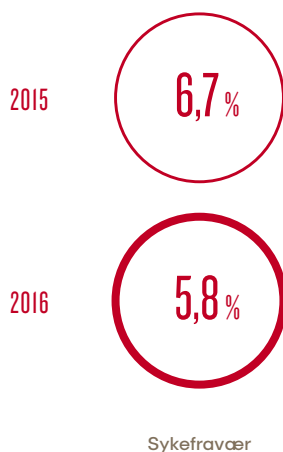
Likestilling

Det er ikke iverksatt særskilte likestillingstiltak i løpet av regnskapsåret. Nasjonalbiblioteket har fokus på pålagt aktivitetsplikt og overvåker alle ansettelsesprosesser basert på lovpålagte krav og anbefalinger. Dette gjelder innenfor alle områdene som er fremhevet i regelverket, deriblant arbeid for å fremme likestilling, inkludere funksjonshemmede samt hindre diskriminering av utsatte grupperinger.

IA-avtalen og sykefravær

Nasjonalbiblioteket har siden innføringen av den første IA-avtalen hatt fokus på oppfølging av sykefravær. Ved implementering av avtalen ble det satt et mål for sykefraværet på 6,2 %. Fra 2015 til 2016 har sykefraværet gått ned fra 6,7 % til 5,8 %. Nedgangen har i hovedsak vært i det legemeldte fraværet som for 2016 endte på 3,8 %. Nasjonalbiblioteket er fornøyd med at sykefraværet for 2016 var 0,4 % lavere enn målet for året. Måltallene for sykefravær vil bli vurdert gjennom neste rapporteringsår med tanke justering.

FORHOLD DEPARTEMENTET HAR BEDT NASJONALBIBLIOTEKET VÆRE SÆRLIG OPPMERKSOMME PÅ

Oppfølging av vesentlige forhold som Riksrevisjonen har påpekt

Departementet har også for 2016 i styringsdialog understreket viktigheten av at Nasjonalbiblioteket sørger for god informasjonssikkerhet i virksomheten. Nasjonalbiblioteket har via LISF (ledelsens informasjonssikkerhetsforum) implementert en egen gruppe, ISF-informasjonssikkerhetsforum, med fokus på sikkerhet i virksomheten. Denne gruppen følger opp ledelsens sikkerhetsplan, både innenfor informasjonssikkerhet og fysisk sikring, gjennom året og rapporterer tilbake til ledelsen. Ett særskilt fokusområde for ISF er kontroll- og oppfølging med oppfordringen fra Riksrevisjonen om informasjonssikkerhet.

Brukernes opplevelse av virksomheten

Som et ledd i arbeidet med en enklere hverdag for folk flest ønsker regjeringen å styrke kontakten mellom brukerne og forvaltningen. Nasjonalbiblioteket ble som andre statsetater pålagt å gjennomføre brukernes opplevelse av virksomheten. Nasjonalbiblioteket gjennomførte en omfattende brukerundersøkelse ved hjelp av et eksternt firma i 2013. Resultatene som tidligere er rapportert var gjennomgående gode på alle tjenestoområder. Siden 2015 har det vært jobbet med en større formidlingssatsing både på nett og på Solli plass. I løpet av 2017 vil både det nye digitale biblioteket nb.no og bygget på Solli plass stå fram i ny form og Nasjonalbiblioteket vil derfor gjøre en større brukerundersøkelse høsten 2017 for å fange opp effektene av disse endringene. Dette har departementet vært informert om.

Tidstyver i forvaltningen

Med utgangspunkt i at publikum opplever det som uhenksmessig fysisk å måtte oppsøke et bibliotek for å kunne iverksette et boklån, meldte Nasjonalbiblioteket i forrige årsrapport at det er igangsatt et arbeid rundt dette. Målet er å forenkle tilgangen til bibliotekstjenestene gjennom et nasjonalt biblioteksøk der alle brukere kan søke opp og låne bøker fra egen PC eller mobil. Tjenesten vil bli igangsatt i løpet av første halvår 2017 (se redegjørelse i del III).

	TOTALT		LEDERSTILLINGER		ØVRIGE STILLINGER	
	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn	Kvinner	Menn
Kjønnsfordeling - alle ansatte i%	53,2	46,8	44,4	55,6	53,8	46,2
Kjønnsfordeling - alle heltidsansatte i%	49,6	50,4	44,4	55,6	50,0	50,0
Kjønnsfordeling - alle deltidsansatte i%	77,4	22,6			77,4	22,6
Gjennomsnittslønn i 1000, fast annsatte eks sos kost.	452	492	661	777	448	473

DEN NORSKE FILMEN
UNGEN

EFTER OSKAR BRAATENS SKUESPILL

DEL V

VURDERING AV FRAMTIDSUTSIKTER

NASJONALBIBLIOTEKET ER RUSTET FOR VIDERE DRIFT.

De økonomiske rammene slik de er til-
delt over statsbudsjettet i 2017, gjør
Nasjonalbiblioteket i stand til å oppfylle
de pliktene som er pålagt gjennom lov
om pliktavlevering, tildelingsbrev, samt andre føringer
fra Kulturdepartementet.

De kommende årene vil Nasjonalbiblioteket, i tillegg til
å følge opp formidlingssatsingen både gjennom nb.no
og på Solli plass, ha oppmerksomheten rettet mot å
implementere den nye pliktavleveringsloven. Dette er
en omfattende og krevende oppgave, men når den fullt
ut er implementert vil den bringe Norge helt i front
internasjonalt med hensyn til å ta vare den publiserte
kulturarven.

Det samarbeidet som gjennom regjeringens bibliotek-
strategi fra 2015 er etablert mellom biblioteksektoren og
Nasjonalbiblioteket vil videreføres de kommende år, og
det er viktig at tippemidlene som utgjør rammevilkårene
for utviklingsprosessen som bibliotekene er inne fortset-
ter etter at strategiperioden er slutt i 2019.

Et vilkår for at Nasjonalbiblioteket skal kunne tilby tje-
nester på dagens nivå, er at rammene slik de er i 2017 bud-
sjettet ikke reduseres. Prosentvise driftskutt og manglende
kompensasjon for husleie i nytt automatlageret fra 2015
har ført til at det i dag er 30 færre stillinger ved Nasjonal-
biblioteket enn for to år siden. Fram til i dag har dette vært
mulig å få til med kun mindre konsekvenser for satsinger
og daglig drift gjennom skarpe prioriteringer og økt effek-
tivitet. Det vil ikke være mulig å få dette i nye runder
uten at det vil få konsekvenser for Nasjonalbibliotekets
ambisjon om å utvikle seg i rollen som en offensiv kunn-
skapsinstitusjon i den norske offentligheten.

$$b' \quad c' = \gamma \cdot c'$$

$$\frac{b'^n + c'^n}{2}; \quad b = \frac{a}{2}$$

$$\frac{b'^n + b'^n + c'^n}{2}; \quad b =$$

$$\frac{n-1 b'^n + c'^n}{2}; \quad b = \frac{a}{2}$$

$$\frac{n b'^n + c'^n}{2}; \quad b = \frac{n}{2}$$

DEL VI

ÅRSREGNSKAP

KOMMENTARER FRA LEDELSEN TIL ÅRSREGNSKAPET 2016

Formål
Nasjonalbiblioteket er et bruttofinansiert forvaltningsorgan underlagt Kulturdepartementet. Nasjonalbibliotekets mandat er forankret i lov om pliktavlevering. I tillegg er Nasjonalbiblioteket pålagt en del andre oppgaver. Nasjonalbiblioteket har ansvar for utvikling av en nasjonal bibliotekpolitikk og skal gjennom sitt virke bidra til at norske bibliotek utvikles til offentlige møtesteder og debattarenaer i tråd med formålsparagrafen i bibliotekloven. Nasjonalbiblioteket har også ansvaret for en norsk språkbankttjeneste til bruk i forskning og næringsvirksomhet.

Nasjonalbiblioteket fører regnskapet etter ny, statlig regnskapsstandard (SRS). Denne ble innført 01.01.2013. I tillegg ivaretas kontantprinsippet.

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henholdt til bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra KUD i instruks om økonomistyring. Jeg mener regnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, regnskapsførte kostnader, inntekter, eiendeler og gjeld.

VURDERING AV VESENTLIGE FORHOLD

Oppstilling av bevilgningsrapportering for regnskapsåret 2016

Bevilgningsrapporteringen viser at de samlede bevilgningene i 2016 har vært 559,7 mill. kr. Av disse tilhører 58,9 mill. kr. til post 80 og 30,0 mill.kr. er investeringer. I tillegg er det bevilget inntil 10,0 mill.kr. på post 21. Dette er midler som kan benyttes til utvikling og drift av felles-tjenester og felles infrastruktur på oppdrag fra departementet. Virksomheten er tilpasset tildelte bevilgninger og regnskapsmessig status er fulgt opp kontinuerlig med

rapportering fra avdelingene og oversikter over interne budsjett Disposisjoner. I henhold til det periodiserte regnskapet (se resultatoppstilling og balanseoppstilling) er årets resultat på 0 mill. kr. Dette vil ikke være sammenlignbart mot regnskapstall fra 2015 da prinsippet for inntektsføring er endret i henhold til innspill fra direktoratet for økonomistyring i staten (DFØ).

Det ble i 2016 bevilget 58,9 mill. kr. til post 80. Hele bevilgningen er brukt.

For regnskapsåret ble det tildelt 51,5 mill.kr. i satsingsmidler – spillemidler. Av disse er 5,1mill.kr. brukt til å administrere ordningen. Administrasjon av ordningen gjelder i hovedsak lønnsmidler til saksbehandling ved tildelinger. Det er brukt midler til videreutvikling av søknadsportal, og administrative kostnader innenfor regnskap og revisjon.

Oppstilling av bevilgningsrapport for 2016

Rapporten er en oppstilling av bevegelser i kontantregnskapet, og viser at utgifter til drift og investeringer summerte seg til henholdsvis 443,7 mill.kr. og 20,2 mill.kr., mens netto rapportert til bevilgningsregnskapet er på 553,6 mill.kr. Fra regnskapsåret 2016 er det for post 01 søkt om overføring av 22,7 mill.kr. mot 11,0 mill.kr for 2015. Årsaken til endringen skyldes i all hovedsak ekstraordinære inntekter som knyttes mot flerårige prosjekter hvor kostnadene først kommer i 2017 og 2018. For post 45 er det søkt om overføring av 9,8 mill.kr. til regnskapsåret 2017.

Mellomværende med statskassen utgjorde -9,4 mill.kr. i 2016 mot - 9,7 mill.kr i 2015. Dette består i hovedsak av 8,6 mill.kr i skyldig skattetrekk og 1 mill.kr. i skyldig andre offentlige avgifter.

Øvrig regnskap for virksomheten

Den bokførte verdien av varige driftsmidler inklusive

immaterielle eiendeler er redusert med 4,9 mill.kr. fra 2015, og var ved utgangen av 2016 på 69,9 mill. kr. Nærmere informasjon om tilganger og avskrivninger går fram av note 4.

Omløpsmidlene har økt med 5,7 mill.kr. fra 2015. Se spesifikasjon med forklaring i note 11, 12, 13, 14 og 15.

Annen kortsiktig gjeld er redusert med 0,2 mill.kr. Se spesifikasjon i note 18.

Det er satt av 0,89 mill.kr til forventet tap på krav etter en vurdering av fordringsmassen.

Tilleggsopplysninger

Riksrevisjonen er ekstern revisor og godkjenner årsregnskapet for Nasjonalbiblioteket. Årsregnskapet er revidert og revisjonsmeldingen blir publisert på nb.no.

Oslo, 15.03.2017

Aslak Sira Myhre

DIREKTØR

NASJONALBIBLIOTEKET

PRINSIPPNOTE TIL ÅRSREGNSKAPET FOR NASJONALBIBLIOTEKET

Årsrekneskapen for Nasjonalbiblioteket er utarbeidd og avlagt etter nærare retningslinjer fastsette i reglane om økonomistyring i staten, rundskriv frå Finansdepartementet og krav frå KUD i instruks om økonomistyring.

Oppstillinga av løyvingsrapporteringa omfattar ein øvre del med løyvingsrapportering og ein nedre del som syner summane NB står oppført med i kapitalrekneskapen.

Oppstilling av artskontorrapporteringa har ein øvre del som syner kva som er rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder, ein mitre del som omfatter tilskuddsforvaltning og ein nedre del som viser grupper av kontoar som går inn i mellomverande med statskassa.

Oppstillinga av artskontorrapporteringa og løyvingsrapporteringa er utarbeidd etter dei same prinsippa, men gruppert etter ulike kontoplanar. Prinsippa korresponderer med krav i reglane om korleis NB skal rapportere til statsrekneskapen. Sumlina «Netto rapportert til løyvingsrekneskapen» er lik i både oppstillingane.

På line med alle statlege verksemder er NB knytt til statens konsernkontoordning i Noregs Bank, i samsvar med krav i reglement for økonomistyring i staten pkt. 3.7.1. NB får ikkje tilført likviditet gjennom året. Ved overgangen til nytt år blir saldoen nullstilt på den enkelte oppgjerskontoen.

Løyvingsrapportering

Løyvingsrapporteringa viser rekneskapstal som Nasjonalbiblioteket har rapportert til statsrekneskapen. Den er stilt opp etter dei kapitla og postane i løyvingsrekneskapen som NB har fullmakt til å disponere.

Oppstillinga viser alle finansielle eigendelar og plikter NB står oppført med i statens kapitalrekneskap. Kolonnen Samla tildeling syner kva NB har fått stilt til rådvelde i tildelingsbrevet med tillegg, saman med overførte midlar frå rekneskapsåret 2015, for kvar kombinasjon av kapittel/post.

Artskontorapportering

Artskontorapporteringa viser rekneskapstal Nasjonalbiblioteket har rapportert til statsrekneskapen etter standard kontoplan for statlege verksemder. Nasjonalbiblioteket har ein trekkrett for disponible tildelingar på konsernkonto i Noregs bank. Tildelingane skal ikkje inntektsførast, og blir derfor ikkje viste som inntekt i oppstillinga.

Note 7 til artskontorapporteringa viser skilnader mellom avrekning med statskassa og mellomverande med statskassa.

For tabellar med oversyn over rekneskap og notar, sjå vedlegg 1.

Et sjeldent og verdifullt atlas ble funnet i Nasjonalbibliotekets samlinger i 2016. Cedid Atlas Tercümesi fra 1803 er det første moderne atlaset som ble trykket i det osmanske riket. Før Cedid-atlasen ble oppdaget på Nasjonalbiblioteket, fantes det bare elleve bibliotek i verden som hadde et eksemplar. Saken fikk store oppslag i internasjonal presse, blant annet i The Washington Post.

شمالی

جرجیا

**VEDLEGG 1:
OPPSTILLING AV BEVILGNINGSRAPPORTERING 31.12.2016**

UTGIFTS- KAPITTEL	KAPITTELNAVN	POST	SAMLET TILDELING*	REGNSKAP 2016	MERUTGIFT(-) OG MINDREUTGIFT
0326	Driftsutgifter	01	460 851 265	443 690 170	17 161 095
0326	Spesielle driftsutgifter	21	10 000 000	8 612 836	1 387 164
0326	Større anskaffelser og vedlikehold	45	30 019 000	20 244 411	9 774 589
0326	Tilskuddsforvaltning	80	58 879 000	58 876 986	2 014
1633	Nettoordning for mva i staten	01	0	22 138 785	-22 138 785
Sum utgiftsført			559 749 265	553 563 188	

INNTEKTS- KAPITTEL	KAPITTELNAVN	POST	SAMLET TILDELING*	REGNSKAP 2016	MERINNTEKT OG MINDREINNTEKT(-)
3326	Ymse inntekter	01	13 664 000	19 285 742	5 621 742
3326	Inntekter ved oppdrag	02	10 000 000	9 450 000	-550 000
5309	Tilfeldige inntekter	29	0	561 427	
5700	Arbeidsgiveravgift, SLP	72	0	18 301 916	
Sum inntektsført			23 664 000	47 599 085	

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet
505 964 103
KAPITALKONTOER

60074901	Norges Bank KK / innbetalinger			36 426 930	
60074902	Norges Bank KK/ utbetalinger			-542 687 135	
703821	Endring i mellomværende med statskassen			296 102	
Sum rapportert				0	

BEHOLDNINGER RAPPORTERT TIL KAPITALREGNSKAPET (31.12)

		31.12.2016	31.12.2015	ENDRING
703821	Mellomværende med statskassen	-9 427 501	-9 723 603	296 102

* Samlet tildeling skal ikke reduseres med eventuelle avgitte belastningsfullmakter. Se note B for nærmere forklaring.

NOTE A FORKLARING AV SAMLET TILDELING UTGIFTER

KAPITTEL OG POST	OVERFØRT FRA I FJØR	ÅRETS TILDELINGER	SAMLET TILDELING
032601	11 015 000	449 836 265	460 851 265
032645	7 730 810	22 288 190	30 019 000
032680		58 879 000	58 879 000
032621		10 000 000	10 000 000
332 621		-10 000 000	-10 000 000
332 601		-13 664 000	-13 664 000

NOTE B - FORKLARING TIL BRUKTE FULLMAKTER OG BEREGNING AV MULIG OVERFØRBART BELØP TIL NESTE ÅR

KAPITTEL OG POST	032601/332601	032621/332602	032645
STIKKORD			Kan overføres
MERUTGIFT(-)/ MINDRE UTGIFT	17 161 095	1 387 164	9 774 589
UTGIFTSFØRT AV ANDRE IHT. AVGITTE BELASTNINGS- FULLMAKTER(-)			
MERUTGIFT(-)/ MINDREUTGIFT ETTER AVGITTE BELASTNINGS- FULLMAKTER	17 161 095	1 387 164	9 774 589
MERINNTEKTER / MINDREINNTEKTER(-) IHT. MERINNTEKSTFULLMAKT	5 621 742	-550 000	
OMDISPONERING FRA POST 01 TIL 45 ELLER TIL POST 01/21 FRA NESTE ÅRS BEVILGNING			
INNSPARINGER(-)			
SUM GRUNNLAG FOR OVERFØRING	22 782 837	837 164	9 774 589
MAKS. OVERFØRBART BELØP *	23 042 563	500 000	44 203 190
MULIG OVERFØRBART BELØP BEREKNET AV VIRKSOMHETEN	22 782 837	500 000	500 000

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte betalingsfullmakter

Nasjonalbiblioteket har betalingsfullmakt for mva. vedrørende nettoføringsordningen for merverdiavgift. Det ble benyttet 22 138 785 i 2016.

Stikkordet «kan overføres»

Virksomhetens bevilgning på kapittel/post 032645 er gitt med stikkordet «kan overføres». Beløpet stammer fra tildeling innenfor de to siste budsjettår og virksomheten lar beløpet inngå som en del av mulig overførbart beløp.

Mulig overførbart beløp

Post 032601 hadde et mindreforbruk på 17,2 mill. kroner.

Mindreutgiften på post 032601 skyldes i det vesentlige tre elementer:

1. En tilleggsbevilgning helt på slutten av året på 4,5 mill. kr.
2. Mindreforbruk på lønnspostene på til sammen ca 6 mill. kr.
3. Tilbakeholdt aktivitet ved kjøp av fremmede tjenester på 4 mill. For resterende er det flere mindre poster.

Nasjonalbiblioteket har en merinntekt på post 01 på 5,621 mill. kroner. Dette skyldes i hovedsak en ekstra tildeling på slutten av året (4,5 mill.) samt en bestilling om utredning om felles innkjøpsordning av flerspråklig litteratur fra Nordisk ministerråd (1 mill.).

Totalt ved Nasjonalbiblioteket var på 22,783 mill. kroner på post 01. Overførbart beløp er begrenset til 5 % av bevilgningen for hele posten, jmfør bestemmelser i bevilgningsreglementet og det årlige rundskrivet om overførbare bevilgninger (R-2). Nasjonalbibliotekets beregning viser at beløpet ikke overstiger mulig overførbart beløp.

OPPSTILLING AV ARTSKONTORRAPPORTERINGEN 31.12.2016

DRIFTSINNTEKTER RAPPORTERT TIL BEVILGNINGSREGNSKAPET	2016	2015
Innbetalinger fra gebyrer	10 612	19 079
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	4 562 890	1 030 000
Salgs- og leieinnbetalinger	24 161 700	11 380 994
Andre innbetalinger	0	0
Sum innbetalinger fra drift	28 735 201	12 430 073
DRIFTSUTGIFTER RAPPORTERT TIL BEVILGNINGSREGNSKAPET		
Utbetalinger til lønn	220 608 554	220 859 539
Andre utbetalinger til drift	233 414 885	224 490 350
Sum utbetalinger til drift	454 023 439	445 349 889
Netto rapporterte driftsutgifter	425 288 237	432 919 817
INVESTERINGS- OG FINANSINNTEKTER RAPPORTERT TIL BEVILGNINGSREGNSKAPET		
Innbetaling av finansinntekter	540	2 074
Sum investerings- og finansinntekter	540	2 074
INVESTERINGS- OG FINANSUTGIFTER RAPPORTERT TIL BEVILGNINGSREGNSKAPET		
Utbetaling til investeringer	18 495 348	17 824 848
Utbetaling til kjøp av aksjer	0	0
Utbetaling av finansutgifter	28 631	28 360
Sum investerings- og finansutgifter	18 523 979	17 853 207
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	18 523 438	17 851 133
INNKREVINGSVIRKSOMHET OG ANDRE OVERFØRINGER TIL STATEN	2016	2015
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0
TILSKUDDSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	58 876 986	57 781 777
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	58 876 986	57 781 777
INNTEKTER OG UTGIFTER RAPPORTERT PÅ FELLESKAPITLER *		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	561 427	582 901
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	18 301 916	18 497 271
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	22 138 785	21 769 411
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	3 275 442	2 689 239
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	505 964 103	511 241 965

Oversikt over mellomværende med statskassen **

EIENDELER OG GJELD	2016	2015
Fordringer	103 973	175 919
Kasse	21 000	21 000
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank	0	0
Skyldig skattetrekk	-8 638 690	-8 224 003
Skyldige offentlige avgifter	-1 026 674	-1 832 823
Annen gjeld	112 890	136 305
Sum mellomværende med statskassen	-9 427 501	-9 723 603

* Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

** Spesifiser og legg til linjer ved behov.

PRINSIPPNOTE II

Rapportering etter verksemdsrekneskap

Prinsippet for inntektsføring blei endra i SRS for 2016. Dette medfører at resultatet for driftsåret blir kr 0.

For regnskapsåret 2015 var det et krav i de statlige SRS'ene at inntekt fra bevilgning skulle resultatføres i det regnskapsåret virksomheten kontrollerer tilgangen. Resultatet i 2015 var på – 3,7 mill kroner.

Fra og med 2016-regnskapet ble de statlige SRS'ene endret slik at det ble anledning til å føre inntekt fra bevilgning etter prinsippet om motsatt sammenstilling også ved årsslutt. Nasjonalbiblioteket har i 2016 benyttet seg av dette prinsippet noe som medfører at resultatet i 2016 blir 0. Det var altså ikke anledning til å føre inntekt fra bevilgning etter motsatt sammenstilling ved årsslutt før regnskapsåret 2016.

Av notane 1–18 går det fram ei nærare spesifisering av elementa i resultat- og balanse-rekneskapen.

Balanserekneskapen viser ein auke i eigendelar på 0,8 mill. kr. frå 2015. Av dette har anleggsmidlar gått ned med ein verdi på 4,9 mill. kr., medan omløpsmidlar er auka med 5,7 mill. kr.

Reduksjonen på anleggsmidlar kjem hovudsakleg av innkjøp av driftslausøyre, inventar o.l.

Auken av omløpsmidlar kjem av at andre fordringar har auka, sjå note 14.

Anna kortsiktig gjeld er tilnærma uendra frå 2015, sjå note 18.

Opningsbalanse

Utarbeidinga av opningsbalansen legg til grunn at bruksverdien tufta på gjenkjøpsverdi representerer verdien for fysiske eigendelar, medan verkeleg verdi blir nytta når det gjeld finansielle eigendelar. Fastsettinga av gjenkjøpsverdien tek omsyn til slitasje og elde, teknisk funksjonell standard og andre tilhøve som har noko å seie for verdifastsettinga.

Alle immaterielle eigendelar og varige driftsmidlar er dokumenterte med tilvising til kjøpsdokument relaterte til faktura- eller vedleggsnummer. Unnataket er delar av kontorinventaret, som dels er rekna ut sjablongmessig og dels med tilhøyrande dokumentasjon/forklaring.

Finansieringa av anleggsmidlar (eksklusive finansielle anleggsmidlar) som blei inkluderte i opningsbalansen for første gong, blei klassifisert som ei langsiktig plikt. Denne plikta blir løyst opp i takt med avskrivinga av dei anleggsmidlane som finansieringa dekkjer.

For omløpsmidlane blei verkeleg verdi nytta som grunnlag for verdsettinga. Omløpsmidlar, trekte frå kortsiktig gjeld og eventuelle andre plikter, kjem fram som avrekning med statskassa.

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjonar er resultatførde til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntektsføring ved sal av varer skjer på leveringstidspunktet.

Inntekter frå løyvsfinansierte aktivitetar

Løyvingsrapporteringa viser rekneskapstal som Nasjonalbiblioteket har rapportert til statsrekneskapen. Den er stilt opp etter dei kapitla og postane i løyvsrekneskapen som Nasjonalbiblioteket har til fullmakt å disponere. Oppstillinga viser alle finansielle eigendelar og plikter Nasjonalbiblioteket står oppført med i statens kapitalrekneskap.

Løyvingar blir førde til inntekt i den perioden når aktiviteten som løyvinga er meint å finansiere er utført, det vil seie i den perioden kostnadane kjem til. Når årsrekneskapen blir lagt fram, er den endelege løyvinga til drift inntektsført i dette året. Endeleg løyving til drift svarar til løyvingar i året. Unytta løyving som ikkje kan overførast til neste rekneskapsår, er ikkje inntektsført.

Investeringsløyvingar er førde på rekneskapslina. Ikkje inntektsført løyving, knytt til anleggsmidlar i balansen med den summen som faktisk er investert i rekneskapsperioden. Investeringsløyvingar som kan overførast blir ikkje inntektsførde. Inntektsføring av investeringsløyvingar har skjedd i takt med avskrivingane av anleggsmidlane.

Kostnader

Det skal førast rekneskap på kostnader som blir finansierte gjennom løyvingar i same periode som aktivitetane blir utførte. Unntaket er lisensar som blir betalte forskotsvis. Verksemda betalar fleire lisensar og abonnement der kostnaden er betalt på førehand, men i samsvar med bestillinga.

Pensjonar

SRS 25 legg til grunn ei forenkla rekneskapsmessig tilnærming til pensjonar. Derfor er det ikkje gjort utrekningar eller avsettingar for eventuell over-/underdekking i pensjonsordninga som svarar til NRS6. Pensjonskostnaden i året svarar derfor til årleg premiesum til Statens pensjonskasse (SPK). Nasjonalbiblioteket betalar ikkje premie til SPK. Premien blir dekt over sentralt kapittel i statsbudsjettet. Det er i rekneskapen lagt til grunn ein sjablongmessig sats for utrekning av pensjonspremie. Sjå òg note 2 for ei meir detaljert skildring av tilnærmingemetoden.

Forsikringar

Nasjonalbiblioteket blei som følge av prinsippet om staten som sjølvassurandør pålagt å dekkje ei yrkesskadeerstatning i 2016. Dette er gjennomført i samsvar med dei prinsippa som er fastlagde i lov om statens pensjonskasse og hovudtariffavtala i staten.

Klassifisering og vurdering av balansepostar

Omløpsmidlar og kortsiktig gjeld omfattar postar som forfell til betaling innan eitt år etter innkjøpstidspunktet, og postar som knyter seg til varekrinsløpet. Dei andre postane er klassifiserte som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmidlar er sette til det lågaste av innkjøpskost og verkeleg verdi. Kortsiktig gjeld er balanseført til nominell sum på opptakstidspunktet.

Anleggsmidlar er vurderte til innkjøpskost, med frådrag for avskrivingar og nedskrivne til verkeleg verdi ved eventuell bruksendring. I samsvar med SRS'ane skal aktivisering av anleggsmidlar (immaterielle og varige) og avskrivingar på desse, periodiserast på månadsbasis.

Immaterielle eigedelar

Eksternt innkjøpte immaterielle eigedelar er balanseførde.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er balanseførte og blir avskrivne over den økonomiske levetida til driftsmidlane.

Finansiering av periodiserte poster**Omløpsmidlar/kortsiktig gjeld**

For Nasjonalbiblioteket gjeld: Nettobeløpet av alle balanseposter, med unntak av immaterielle eigendelar og varige driftsmidler, har motpost i avrekning med statskassa. Avrekninga gjev såleis eit uttrykk for statens eigarkapital når det gjeld kortsiktige poster og eventuelle finansielle anleggsmidler.

Anleggsmidler

Balanseført verdi av immaterielle eigendelar og varige driftsmidler har motpost i rekneskapslina *Ikkje inntektsført løyving* knytt til anleggsmidler. Dette representerer finansieringa av desse anleggsmidlane. Ved tilgang av immaterielle eigendelar og varige driftsmidler er innkjøpskostnaden balanseført. Samstundes har innkjøpskostnaden gått til reduksjon av resultatposten *Inntekt frå løyvingar* og til auke av balanseposten *Ikkje inntektsført løyving* knytt til anleggsmidler.

Avskrivning av anleggsmidler er kostnadsført. I takt med gjennomført avskrivning er ein tilsvarande sum inntektsført under *Inntekt frå løyving*. Dette er gjort ved at finansieringsposten *Ikkje inntektsført løyving* knytt til anleggsmidler er løyst opp i takt med at anleggsmidlet er bruka i verksemda. *Konsekvensen av dette er at avskrivningane har ein resultatnøytral verknad.*

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler er gevinst/tap resultatført rekneskapsmessig. Gevinst/tap er utrekna som skilnaden mellom salsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterande bokført verdi av *Ikkje inntektsført løyving* knytt til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet, er inntektsført.

Fordringar

Kundefordringar og andre krav er oppførte i balansen til pålydande. Avsetting til tap skjer på grunnlag av individuelle vurderingar av dei enkelte krava. Når det gjeld kundefordringar kan det i tillegg gjerast ei uspesifisert avsetting for å dekkje venta tap. Det er ble sett av 0,89 mill. kr til venta tap på fordringar i 2015. Fordringane er følgt gjennom 2016. Det har ikkje vore rørsle på posten og kravet vil med dette framleis stå ved lag, sjå note 13 Kundefordringar.

Valuta

Pengeposter i utanlandsk valuta er sette til gjeldande kurs når rekneskapsåret er slutt. Her er lagt til grunn den daglege spotkursen frå Noregs Bank.

Sjølvassurandørprinsipp

Staten opererer som sjølvassurandør. Det er følgeleg ikkje inkludert poster i balanse- eller resultatrekneskapskapen som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller -plikter.

Statens konsernkontoordning

Nasjonalbiblioteket er omfatta av statens konsernkontoordning. Det vil seie at alle innbetalingar og utbetalingar blir oppgjorde dagleg mot oppgjerskontoane våre i Noregs Bank.

Nasjonalbiblioteket blir ikkje tilført likvide midlar gjennom året. Nasjonalbiblioteket har ein trekkrett på konsernkonto som svarar til netto løyving. Skilnaden mellom inntektsført løyving og netto trekk på konsernkontoen går inn i avrekninga med statskassa. Ved slutten av året gjeld særskilte reglar for oppgjør/overføring av mellomverande. For Nasjonalbiblioteket blir saldoen på den enkelte oppgjerskontoen i Noregs Bank nullstilt når ein går over til nytt rekneskapsår.

RESULTATREGNSKAP

DRIFTSINNTEKTER	NOTE	31.12.2016	31.12.2015
Inntekt fra bevilgninger	1	482 793 415	493 554 135
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	4 562 890	1 030 000
Inntekt fra gebyrer	1	8 779	18 576
Salgs- og leieinntekter	1	25 070 202	12 552 156
<i>Sum driftsinntekter</i>		512 435 286	507 154 868
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnader		730 049	0
Lønnskostnader	2	258 470 028	258 096 232
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	23 399 888	27 099 716
Nedskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	0	0
Andre driftskostnader	5	229 807 230	225 112 257
<i>Sum driftskostnader</i>		512 407 195	510 308 206
Driftsresultat		28 091	-3 153 338
FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER			
Finansinntekter	6	540	2 074
Finanskostnader	6	28 631	28 360
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		-28 091	-26 285
Resultat av periodens aktiviteter		0	-3 179 623
AVREGNINGER OG DISPONERINGER			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	0	3 179 623
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	3 179 623
TILSKUDDSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN			
Utbetalinger av tilskudd til andre	9	58 876 986	57 781 777
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		58 876 986	57 781 777
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0

For regnskapsåret 2015 var det et krav i de statlige SRS'ene at inntekt fra bevilgning skulle resultatføres i det regnskapsåret virksomheten kontrollerer tilgangen. Resultatet i 2015 var på – 3,7 mill kroner.

BALANSE – EIENDELER

A. ANLEGGSMIDLER	NOTE	31.12.2016	31.12.2015
I IMMATERIELLE EIENDELER			
Forskning og utvikling	3	0	0
Programvare og lignende rettigheter	3	2 142 833	2 765 136
Immaterielle eiendeler under utførelse	3	0	0
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		2 142 833	2 765 136
II VARIGE DRIFTSMIDLER			
Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4	0	0
Maskiner og transportmidler	4	4 952 065	6 954 360
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	62 776 026	65 055 968
Anlegg under utførelse	4	0	0
Infrastruktureiendeler	4	0	0
<i>Sum varige driftsmidler</i>		67 728 091	72 010 329
III FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i aksjer og andeler		0	0
Obligasjoner		0	0
Andre fordringer		0	0
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0
Sum anleggsmidler		69 870 924	74 775 464
B. OMLØPSMIDLER			
I BEHOLDNING AV VARER OG DRIFTSMATERIELL			
Beholdninger av varer og driftsmateriell		0	0
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0
II FORDRINGER			
Kundefordringer	12	1 593 455	799 504
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	13	0	142 350
Andre fordringer	14	6 641 329	1 585 761
<i>Sum fordringer</i>		8 234 785	2 527 615
III BANKINNSKUDD, KONTANTER OG LIGNENDE			
Bankinnskudd	15	0	0
Kontanter og lignende	15	21 000	21 000
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		21 000	21 000
Sum omløpsmidler		8 255 785	2 548 615
Sum eiendeler		78 126 708	77 324 079

STATENS KAPITAL OG GJELD

C. STATENS KAPITAL	NOTE	31.12.2016	31.12.2015
I VIRKSOMHETSKAPITAL			
Sum virksomhetskapital		0	0
II AVREGNINGER			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetteterte)	7	-33 902 914	-37 904 044
Sum avregninger		-33 902 914	-37 904 044
III STATENS FINANSIERING AV IMMATERIELLE EIENDELER OG VARIGE DRIFTSMIDLER			
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	3,4	69 870 924	74 775 464
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		69 870 924	74 775 464
Sum statens kapital		35 968 010	36 871 420
D. GJELD			
I AVSETNING FOR LANGSIKTIGE FORPLIKTELSE			
Avsetninger langsiktige forpliktelser		0	0
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II ANNEN LANGSIKTIG GJELD			
Øvrig langsiktig gjeld		0	0
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		2 701 147	0
Skyldig skattetrekk		8 638 690	8 224 003
Skyldige offentlige avgifter		3 425 367	4 469 654
Avsatte feriepenger		22 112 003	22 310 929
Mottatt forskuddsbetaling	13	2 473	0
Annen kortsiktig gjeld	16	5 279 019	5 448 073
Sum kortsiktig gjeld		42 158 699	40 452 659
Sum gjeld		42 158 699	40 452 659
Sum statens kapital og gjeld		78 126 708	77 324 079

NOTE 1 DRIFTSINNTEKTER

INNTEKT FRA BEVILGNINGER	31.12.2016	31.12.2015
Inntekt fra bevilgning fra overordnet departement*	450 676 723	419 943 509
Inntekt fra bevilgning fra andre departement, belastningsfullmakt*	0	49 914 491
- brutto benyttet til investeringer i immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-18 495 348	-17 824 848
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (post 30-49)	-10 530 233	-22 219 669
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (avskrivninger)	23 399 888	27 099 716
+ utsatt inntekt fra avsetning knyttet til investeringer (bokført verdi avhendede anleggsmidler)	0	0
+ inntekt til dekning av pensjonskostnader**	37 742 384	36 640 936
- utbetaling av tilskudd til andre		
Andre poster som vedrører bevilgninger (spesifiseres)		
Sum inntekt fra bevilgninger	482 793 415	493 554 135
* Vesentlige tildelinger kan spesifiseres per post på egne linjer. ** Benyttes av virksomheter som får arbeidsgivers andel av pensjon dekket via samlet bevilgning til SPK. *** Skal tilsammen tilsvare kolonnen periodiseringsprinsippet inntektsført bevilgning i tabellen nederst.		
INNTEKT FRA TILSKUDD OG OVERFØRINGER		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	0	0
Tilskudd fra andre statlige virksomheter	40 000	0
Tilskudd fra EU	0	0
Andre tilskudd og overføringer	4 522 890	1 030 000
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	4 562 890	1 030 000
INNTEKT FRA GEBYRER		
Gebyrer	8 779	18 576
Sum inntekt fra gebyrer	8 779	18 576
SALGS- OG LEIEINNTEKTER		
Salgsinntekt tjenester, avgiftspliktig	1 624 623	3 276 340
Prosjektinntekter (Salgsinntekt tjenester, avgiftsfri)	12 216 746	9 269 732
Tilfeldige inntekter	11 228 833	6 085
Sum salgs- og leieinntekter	25 070 202	12 552 156
ANDRE DRIFTSINNTEKTER		
Gevinst ved avgang av anleggsmidler	0	0
Andre inntekter	0	0
Sum andre driftsinntekter	0	0
Sum driftsinntekter	512 435 286	507 154 868

Grunnlag for inntektsføring av utgiftsbevilgning

KONTANTPRINSIPPET					PERIODISERINGS- PRINSIPPET
KAPITTEL OG POST	UTGIFTS- BEVILGNING (SAMLET TILDELING)	INNETKTS- BEVILGNING	RAPPORTERT INNETKT	MAKSIMALT BEREGNET GRUNNLAG FOR INNETKTSFØRING	INNETKTSFØRT BEVILGNING***
0326.01/326.01	460 851 265	13 664 000	19 285 742	447 187 265	
0326.21/3326.02	10 000 000	10 000 000	9 450 000	550 000	
0326.45	30 019 000			0	
Sum				447 737 265	440 146 491

Denne tabellen viser mottatte bevilgninger etter kontantprinsippet sammenholdt med inntektsført bevilgning i virksomhetsregnskapet etter periodiseringsprinsippet.

Kolonnen for utgiftsbevilgning består av bevilgninger overført fra foregående budsjettår og årets bevilgninger, redusert for avgitte belastningsfullmakter. Kolonnen for inntektsbevilgning viser eventuelle inntektskrav, og beløpet reduserer grunnlaget for inntektsføring. Kolonnen for rapportert inntekt viser inntekter rapportert til statsregnskapet ved årsslutt. Ved beregning av maksimalt grunnlag for inntektsføring er utgiftsbevilgningen redusert med det laveste av beløpene i kolonnen for henholdsvis inntektsbevilgning eller rapportert inntekt.

Inntektsført bevilgning i virksomhetsregnskapet kan normalt ikke overskride beløpet som fremgår i kolonnen maksimalt beregnet grunnlag for inntektsføring. Inntektsført bevilgning i virksomhetsregnskapet følger prinsippet om motsatt sammenstilling. Det vil si at inntekt fra bevilgning skal sammenstilles med påløpte kostnader i perioden. Mottatte belastningsfullmakter er inntektsført med trukket beløp. Konto 390 Inntekter fra bevilgning til ordinær drift, konto 392 Inntekter fra bevilgning til investering og konto 394 Ubenyttet investeringsbevilgning utgjør kolonnen for inntektsført bevilgning (periodiseringsprinsippet).

NOTE 2 LØNNSKOSTNADER

	31.12.2016	31.12.2015
Lønn	186 714 858	187 820 329
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler (-)*		
Feriepenger	23 379 777	23 520 540
Arbeidsgiveravgift	21 432 273	21 591 944
Pensjonskostnader**	30 585 205	29 490 823
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-6 699 532	-7 761 270
Andre ytelser	3 057 448	3 433 866
Sum lønnskostnader	258 470 028	258 096 232

* Inneholder lønn og sosiale kostnader (feriepenger, arbeidsgiveravgift og pensjonskostnader).

** Nærmere om pensjonskostnader

Nasjonalbiblioteket betaler ikke selv pensjonspremie til Statens pensjonskasse (SPK), og kostnad til premie er heller ikke dekket av virksomhetens bevilgning. Premien dekkes i samsvar med sentral ordning i staten. Det er i regnskapet lagt til grunn en estimert sats for beregning av pensjonskostnad.

Pensjonene er kostnadsført basert på sats multiplisert med påløpt pensjonsgrunnlag i virksomheten. Vi viser for øvrig til note 1 om resultattføring av inntekter til dekning av pensjonskostnader (resultatnøytral løsning).

NOTE 3 IMMATERIELLE EIENDELER

	FORSKNING OG UTVIKLING	PROGRAMVARE OG LIGNEDE RETTIGHETER	IMMATERIELLE EIENDELER UN- DER UTFØRELSE	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	0	5 105 880	0	5 105 880
Tilgang i året	0	244 800	0	244 800
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0
Fra immaterielle eiendeler under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0
<i>Anskaffelseskost</i>	0	5 350 680	0	5 350 680
Akkumulerte nedskrivninger 01.01.	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	2 340 744	0	2 340 744
Ordinære avskrivninger i året	0	867 103	0	867 103
Akkumulerte avskrivninger avgang i året	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2016	0	2 142 833	0	2 142 833

NOTE 4 VARIGE DRIFTSMIDLER

	TOMTER	BYGNINGER OG ANNEN FAST EIENDOM	MASKINER OG TRANSPORT- MIDLER	DRIFTSLØSØRE, INVENTAR, VERKTØY O.L.	ANLEGG UNDER UTFØRELSE	INFRA- STRUKTUR- EIENDELER	SUM
Anskaffelseskost 01.01.	0	0	18 865 997	164 771 186	0	0	183 637 183
Tilgang i året	0	0	521 367	17 729 181	0	0	18 250 548
Avgang anskaffelseskost i året (-)	0	0	0	0	0	0	0
Fra anlegg under utførelse til annen gruppe i året	0	0	0	0	0	0	0
<i>Anskaffelseskost</i>	0	0	19 387 364	182 500 366	0	0	201 887 730
Akkumulerte nedskrivninger 01.01	0	0	0	0	0	0	0
Nedskrivninger i året	0	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	0	0	11 911 637	99 715 217	0	0	111 626 854
Ordinære avskrivninger i året	0	0	2 523 662	20 009 123	0	0	22 532 786
Akkumulerte avskrivninger avgang i året	0	0	0	0	0	0	0
Balanseført verdi 31.12.2016	0	0	4 952 065	62 776 026	0	0	67 728 091

OSLO – NOTE 5 ANDRE DRIFTSKOSTNADER

	31.12.2016	31.12.2015
Husleie	124 011 343	112 859 610
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 911 395	2 706 811
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	12 412 629	9 663 423
Leie maskiner, inventar og lignende	2 502 526	977 109
Mindre utstyrsanskaffelser	4 040 452	4 212 061
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	8 792 177	10 781 608
Kjøp av fremmede tjenester	39 805 061	41 218 756
Reiser og diet	9 824 174	9 698 707
Tap og lignende	0	894 600
Øvrige driftskostnader	26 507 472	32 099 571
Sum andre driftskostnader	229 807 230	225 112 257

NOTE 6 FINANSINNTEKTER OG FINANSKOSTNADER

	31.12.2016	31.12.2015
FINANSINNTEKTER		
Renteinntekter	0	0
Valutagevinst (agio)	540	2 074
Utbytte fra selskaper	0	0
Annen finansinntekt	0	0
Sum finansinntekter	540	2 074
FINANSKOSTNADER		
Rentekostnad	19 314	1 343
Nedskrivning av aksjer	0	0
Valutatap (disagio)	9 317	27 017
Annen finanskostnad	0	0
Sum finanskostnader	28 631	28 360

**NOTE 7 SAMMENHENG MELLOM AVREGNET MED STATSKASSEN
OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN (bruttobudsjetterte virksomheter)**

A) AVREGNET MED STATSKASSEN	31.12.2016	31.12.2015	ENDRING
IMMATERIELLE EIENDELER, VARIGE DRIFTSMIDLER OG FINANSIERING AV DISSE			
Immaterielle eiendeler	2 142 833	2 765 136	-622 303
Varige driftsmidler	67 728 091	72 010 329	-4 282 238
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	-69 870 924	-74 775 464	4 904 541
Sum	0	0	0
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
Sum	0	0	0
OMLØPSMIDLER			
Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	2 488 055	1 694 104	793 952
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	142 350	-142 350
Andre fordringer	5 746 729	691 161	5 055 568
Bankinnskudd, kontanter og lignende	21 000	21 000	0
Sum	8 255 785	2 548 615	5 707 170
LANGSIKTIGE FORPLIKTELSE OG GJELD			
Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld	-2 701 147	0	-2 701 147
Skyldig skattetrekk	-8 638 690	-8 224 003	-414 687
Skyldige offentlige avgifter	-3 425 367	-4 469 654	1 044 287
Avsatte feriepenger	-22 112 003	-22 310 929	198 926
Mottatt forskuddsbetaling	-2 473	0	-2 473
Annen kortsiktig gjeld	-5 279 019	-5 448 073	169 054
Sum	-42 158 699	-40 452 659	-1 706 040
Avregnet med statskassen*	-33 902 914	-37 904 044	4 001 130

Finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler fremgår som hovedregel av regnskapslinjen Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler. Finansieringen av nettosummen av omløpsmidler og kortsiktig gjeld fremgår som hovedregel av regnskapslinjen Avregnet med statskassen.

AVSTEMMING AV ENDRING I AVREGNET MED STATSKASSEN (KONGRUENSABVIK)

Konsernkonto utbetaling	-542 687 135
Konsernkonto innbetaling	36 426 930
<i>Netto trekk konsernkonto</i>	-506 260 205
- Innbetaling innkreivingsvirksomhet og andre overføringer	0
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer	58 876 986
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991 og 1992)	440 146 491
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)	-18 863 343
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)	22 151 842
- Tilbakeførte utsatte inntekter ved avgang anleggsmidler, der avsetningen ikke er resultatført (underkonto 1996)	0
Korrigerig av avsetning for feriepenges (ansatte som går over i annen statlig stilling)	-52 900
Andre avstemmingsposter (spesifiseres)	0
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	-4 001 130
<i>Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen</i>	0

Sum endring i avregnet med statskassen ***-4 001 130**

*Sum endring i avregnet med statskassen skal stemme med sum i endringskolonnen ovenfor.

Diff: 0

B) FORSKJELLEN MELLOM AVREGNET MED STATSKASSEN OG MELLOMVÆRENDE MED STATSKASSEN**31.12.2016****31.12.2016**

	Spesifisering av bokført avregning med statskassen	Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
IMMATERIELLE EIENDELER, VARIGE DRIFTSMIDLER OG FINANSIERING AV DISSE			
Immaterielle eiendeler	2 142 833		2 142 833
Varige driftsmidler	67 728 091		67 728 091
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidl	-69 870 924		-69 870 924
<i>Sum</i>	0	0	0
FINANSIELLE ANLEGGSMIDLER			
Investeringer i aksjer og andeler	0	0	0
Obligasjoner	0	0	0
Andre fordringer	0	0	0
<i>Sum</i>	0	0	0

→

OMLØPSMIDLER

Beholdninger av varer og driftsmateriell	0	0	0
Kundefordringer	2 488 055	0	2 488 055
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0
Andre fordringer	5 746 729	103 973	5 642 756
Bankinnskudd, kontanter og lignende	21 000	21 000	0
Sum	8 255 785	124 973	8 130 812

LANGSIKTIGE FORPLIKTELSE OG GJELD

Avsetninger langsiktige forpliktelser	0	0	0
Øvrig langsiktig gjeld	0	0	0
Sum	0	0	0

KORTSIKTIG GJELD

Leverandørgjeld	-2 701 147	0	-2 701 147
Skyldig skattetrekk	-8 638 690	-8 638 690	0
Skyldige offentlige avgifter	-3 425 367	-1 026 674	-2 398 693
Avsatte feriepengar	-22 112 003	0	-22 112 003
Mottatt forskuddsbetaling	-2 473	-2 473	0
Annen kortsiktig gjeld	-5 279 019	115 364	-5 394 383
Sum	-42 158 699	-9 552 474	-32 606 225

Sum	-33 902 914	-9 427 501	-24 475 413

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto omløpsmidler. Netto omløpsmidler består av kortsiktige eiendeler som beholdninger og kundefordringer, redusert for kortsiktig gjeld som leverandørgjeld og skyldige skatter og avgifter. Dersom virksomheten har finansielle anleggsmidler eller langsiktige forpliktelser inngår disse i beregningen av avregnet med statskassen.

NOTE 8 INNKREVINGSVIRKSOMHET OG ANDRE OVERFØRINGER TIL STATEN

	31.12.2016	31.12.2015
Overføring fra andre statlige regnskaper	0	0
Overføring fra kommunenes/fylkeskommunenes forvaltningsbudsjett	0	0
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m	0	0
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0

NOTE 9 TILSKUDDSFORVALTNING OG ANDRE OVERFØRINGER FRA STATEN

	31.12.2016	31.12.2015
Utbetaling av tilskudd til andre	58 876 986	57 781 777
Overføring til fond, forvaltningsorganer og andre statlige regnskaper	0	0
Annet	-58 876 986	-57 781 777
Sum utbetaling av tilskudd til andre	0	0

Mal for utarbeidelse av første delårsrapportering 2014 for virksomheter som utarbeider virksomhetsregnskapet etter SRS

NOTE 12 KUNDEFORDRINGER

	31.12.2016	31.12.2015
Kundefordringer til pålydende	2 488 055	1 694 104
Avsatt til forventet tap (-)	-894 600	-894 600
Sum kundefordringer	1 593 455	799 504

NOTE 13 OPPTJENTE, IKKE FAKTURERTE INNTEKTER / MOTTATT FORSKUDDSBETALING

OPPTJENTE, IKKE FAKTURERTE INNTEKTER (FORDRING)	31.12.2016	31.12.2015
Aktivitet 1	0	142 350
Aktivitet 2	0	0
Aktivitet 3	0	0
Sum opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	142 350

MOTTATT FORSKUDDSBETALING (GJELD)	31.12.2016	31.12.2015
Aktivitet 1	2 473	0
Aktivitet 2	0	0
Aktivitet 3	0	0
Sum mottatt forskuddsbetaling	2 473	0

NOTE 14 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

	31.12.2016	31.12.2015
Forskuddsbetalt lønn	0	0
Reiseforskudd	0	29 587
Personallån	103 973	146 332
Andre fordringer på ansatte	0	0
Forskuddsbetalte leie	0	1 409 842
Andre forskuddsbetalte kostnader	6 537 356	0
Andre fordringer	0	0
Sum andre kortsiktige fordringer	6 641 329	1 585 761

NOTE 15 BANKINNSKUDD, KONTANTER OG LIGNENDE

	31.12.2016	31.12.2015
Øvrige bankkontoer	0	0
Kontantbeholdninger	21 000	21 000
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende	21 000	21 000

NOTE 16 ANNEN KORTSIKTIG GJELD

	31.12.2016	31.12.2015
Skyldig lønn	-16 483	-40 591
Annen gjeld til ansatte	3 814 551	3 669 137
Påløpte kostnader	1 579 832	1 915 240
Avstemmingsdifferanser ved rapportering til statsregnskap	0	0
Annen kortsiktig gjeld	-98 881	-95 714
Sum annen kortsiktig gjeld	5 279 019	5 448 073

Kolofon

Omslagsfoto: Odda i Hordaland, ca 1890–1900. Ukjent fotograf.
Utgiver: Photochrom Zürich/Photoglob Zürich AS

Fotografier

s. 2, 10, 14, 15, 19, 36, 37: Nikolaj Blegvad / Nasjonalbiblioteket
s. 4: Jan Inge Larsen / Nasjonalbiblioteket
s. 7, 16 (Krogvold og Solstad): Nasjonalbiblioteket
s. 16 (Vigdis Hjorth): Elli Trier / Nasjonalbiblioteket
s. 17, 24, 25: Maja Atterstig / Nasjonalbiblioteket
s. 32: Are Flågan / Nasjonalbiblioteket

